

kuifje

Nr 30
40e jaargang

HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77 JAAR

TOENGA
wet en bloed

40F · NEDERLAND f 2,25.

23-7-85

KUIFJE SPRAK MET GUY MORTIER

VERVOLG **2**

Guy Mortier mag dan al een gemoedelijke hekel hebben aan gefotografeerd worden — zelfs HUMO fotograaf Herman Sellesiags heeft zijn hoofdredakteur niet in zijn archief zitten — hij is een dankbaar «objekt» om geïnterviewd te worden. Achter zijn onbewogen uiterlijk houdt hij zijn vermogen tot relativeren, zijn bijna Britse zin voor humor, zijn klare kijk op de dingen operationeel. Door ervaring wijs geworden antwoordt hij direkt, maar met enige persoonlijke reserve op de gestelde vragen. Slechts één keer laat hij zich afleiden van het interview. Zijn gezin gaat voor, en ook hoofdredakteurs van onafhankelijke weekbladen willen al eens hongerig wezen...

KUIFJE: Stel dat je op een bepaald ogenblik dan toch weg moet, of weg wil... je zou niet direkt weten waar naartoe?

MORTIER: Neen, absoluut niet. Toen ik begon dacht ik, «ik doe dit vijf jaar». Ik heb de eerste jaren dag en nacht gewerkt. Dat was ook nodig, als je een blad wil maken naar je eigen ideeën. Dan moet je de zaak helemaal in handen nemen. Na vijf jaar denk je, «ja goed, ik doe er nog vijf jaar bij» en na tien jaar denk je «ik zal maar verder doen». En nu ben ik aan mijn zestiende jaar, dat is lang, heel lang, maar wat moet je doen? Ik voel mij nog altijd in staat om het blad te maken, dat is mijn probleem niet. Maar in Amerika zou zoiets niet kunnen bestaan. Alle mogelijk mensen verhuizen er van het ene bedrijf naar het andere. Misschien is dat niet ongezond, maar hier is zo weinig mogelijk. Als ik dan toch zou weggaan en met een ander blad beginnen, dan zou dat waarschijnlijk meer lijken op de **Humo** die in mijn hoofd heb.

KUIFJE: De presentatie van Humo... **Wist je toen je bepaalde tekenaars aannam, ik denk meer in het bijzonder aan Kamagurka, dat die bijval gingen kennen? Is het een soort feeling?**

MORTIER: Ik kan alleen maar zeggen dat ik zeer blij was toen ik zijn tekeningen zag. Ik heb heel **Humo** voor hem opengesteld, dus ik geloofde er volledig in. Het was het ideale, het was juist wat ik moest hebben. We hadden vroeger een poprubriek die *«popsecret»* heette. Daarin stonden in telegramstijl geestige dingetjes. Overal werd die rubriek geïmiteerd. Op een gegeven ogenblik zijn we ermee gestopt omdat de redakteurs die het samenstelden totaal leeggeschreven waren. *Popsecret* was toen de populairste rubriek en de geestigste. En dan heb ik echt zitten zoeken om dat verlies op te vangen. Zelf heb ik alle mogelijke dingen geprobeerd. En toen kwam Kama daar ineens binnen en ik was gerust. Ik vind humor zo buitengewoon belangrijk, niet alleen voor een blad maar gewoon om te overleven, dat ik van in het begin — tegen felle kritiek in hoor — Kama echt vrije baan heb gegeven. Hij was de ideale medewerker want hij kwam elke week met stapels tekeningen af, een ongelooflijke produktie. Ik heb zijn werk dan geselekteerd voor **Humo**.

KUIFJE: De totale presentatie wordt dus ook door jou bepaald?

MORTIER: Ja. Eerder was hetzelfde gebeurd met Eddy Vermeulen. Eddy was ook met een paar tekeningen binnengekomen en ik heb tegen hem gezegd: «doe wat je wil, hoe meer, hoe liever». Hij heeft dan heel goede covers gemaakt, jaren lang, fantastisch goede covers. Maar na een tijd wilde hij natuurlijk ook eens ander werk doen. Dat begrijp ik allemaal en we zijn nog altijd de beste vrienden. Dit jaar is Eddy opnieuw beginnen meewerken. Helaas heeft hij zoveel aanvragen uit het buitenland, dat hij het allemaal niet in die mate kan doen als ik het graag zou willen en hij misschien ook. Maar gelukkig hebben we Kama die helemaal in de geest van de tijd, de punk, gekomen is. Dat was ideaal voor ons. Kama heeft vooral de jeugd erg aangesproken. Diegenen die na een jaar zeiden: «wacht maar, het zal snel uitgeblust zijn», zijn inmiddels wel op hun nummer gezet denk ik, want Kama is nog altijd in groten doen.

KUIFJE: Wat doe je buiten Humo**?**

MORTIER: Jarenlang heb ik niet veel anders gedaan dan thuiskomen, eten en dan verder werken aan **Humo**, maar ik heb mezelf gedwongen om dat niet meer te doen. Nu, het gebeurt nog wel. Ik ben eigenlijk in Antwerpen komen wonen — ik heb 8 jaar in Brussel gewoond — omdat ik een geografische afstand wilde scheppen tussen het blad en mij. Ik was er zo bij betrokken dat ik in mekaar gestort ben. Maar die geografische afstand lukt niet zo best, want nu werk ik ook op de trein... Er is dus nog altijd een binding. Maar wat ik graag doe... Ik doe graag niets, maar dat komt er niet dikwijls van. Als de kleinste vraagt om «Mens erger je niet» te spelen of voetbal, dan doe ik dat. Ik biljart ook graag, ik heb thuis een biljart staan. En ik kijk een beetje televisie, liefst niet in funktie van het werk. Ik lees buitengewoon graag, maar dat kan ik alleen op vakantie want anders zit ik altijd met het oog op het blad te lezen en dan is het niet ontspannend meer. Als ik dan tijdens de vakantie een boek lees dat ik niet kan gebruiken voor het blad maar dat me echt iets doet, dan word ik daar high van. Voor de rest ga ik graag naar de film, veel te weinig helaas door tijdsgebrek. Film interesseert me geweldig... Mijn gezin... Enzovoort...

KUIFJE: Ik zou nu enkele namen of begrippen willen laten vallen waar je spontaan of niet spontaan op kunt reageren... «Het ideale Mortier-lijstje voor Torhout/Werchter».

MORTIER: Een paar zijn er al dood, dus dat zou moeilijk zijn.

KUIFJE: Maar het mag.

MORTIER Peter Wolf, ik heb hem al gezien met de J. Geils Band, maar nu solo; Brian Ferry en Roxy Music; ik zou Warren Zevon willen zien optreden met zijn groep; Graham Parker; als The Velvet Underground nog zou bestaan, zou ik hen graag bezig zien; liefst van al zou ik Elvis Presley eens zien optreden, die heb ik gemist; The Beatles...

KUIFJE: Dat moeten er ongeveer acht zijn. «Humo-titels».

MORTIER: Dat is zwaar werk...

KUIFJE: Dat gebeurt niet spontaan?

MORTIER: Je kunt dat niet forceren. Je moet werkelijk denken op een titel. Kijk, het is een werkje dat je jarenlang met stil plezier doet, en dan ineens begint het op te vallen en eigenlijk is dat verkeerd. Zodra de mensen erover beginnen te spreken, denk je dat je je reputatie moet hooghouden en dan begint het moeilijk te worden. Er zijn wel een paar mensen met wie ik heel gemakkelijk onnozel kan doen en lol trappen, ook om de flauwste grappen en zo, en als dat gebeurt heb ik ineens een hele hoop titels voor een hele tijd. Maar het wordt ook altijd moeilijker door de hoeveelheid. Bijvoorbeeld voor de *TTT-agenda* heb ik al 16 × 52 titels moeten zoeken, voor één rubriek. Je probeert er alle mogelijk lichaamsfunkties in te betrekken, alle aspekten van het koncertbezoek en zo. Op den duur geraakt dat bijna, of helemaal, uitgeput. *Dwarskijker* idem. Alle mogelijke televisie-aspekten. Het wordt altijd zwaarder en zwaarder. Bovendien krijg je ook meer en meer een hekel aan de zonden die je in het begin maakte. Zo ben ik tegen woordspelingen, tenzij ze werkelijk raak zijn. Het grote probleem is dat het zo snel moet gaan. Ik heb bijna geen tijd om erover na te denken. Vijf minuten is het absolute maksimum. Als ik niet spontaan iets vind moet ik beginnen knutselen. Maar als het moeilijk is en ik heb een slechte titel, of een flauwe, of een woordspeling die ik niet wil, en ik doe mijn best en ik vind iets, dat vind ik prettig.

vervolgt

TOENGA

SAMENVATTING: De jaloezie van Ohama neemt verontrustende afmetingen aan. Haar broer Xam wil haar terugbrengen naar de Orka-horde, om de vrouw te worden van de krijger Olk...

SLA OM

TOENGA

E. AIDANS

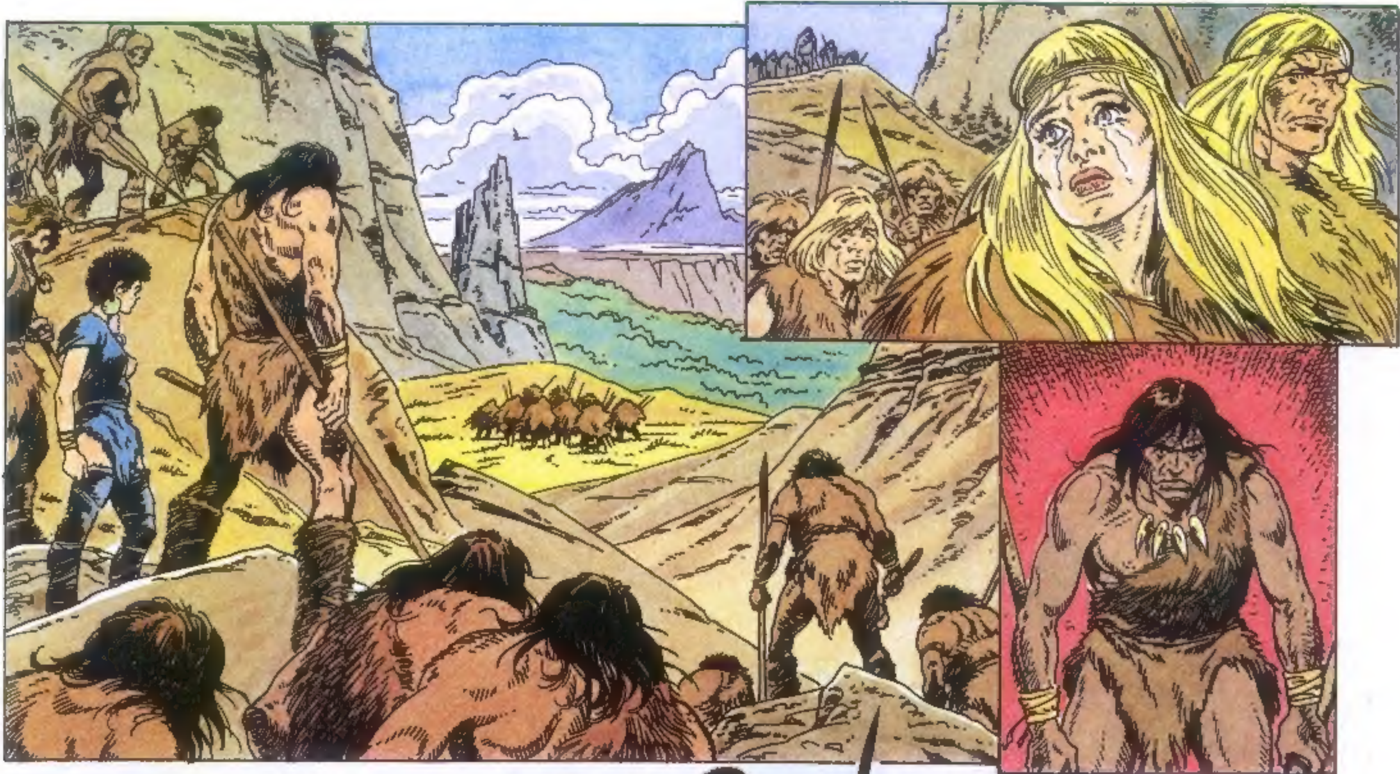

BIJ ALLE GODEN ! OHAMA !! DAT MAG NIET GEBEUREN ! IK HAAL JE TERUG... IK ONTVOER JE BIJ JE BROE-DERS... EN BRENG JE TERUG NAAR DE GHMOERS... IK HAAL JE TERUG !

DE GROTTEN ZIJN AAN DE VOET VAN DIE HOGE ROTS ! DAAR ZAL NO-OEN VRIJ ZIJN... TOENGA IS GEWAAR-SCHUWD... ALS TOENGA BIJ NO-OEN ZAL ZIJN, ZIJN DE ORKA'S AL VER WEG...

L.S.14.
Wij WORDEN GEVOLGD !!!

SLA OM

TOENGA

ULCHA VOELT ZICH NIET THUIS BIJ DE GHMOERS! ZE HOUDT MEER VAN ECHTE KRIJGERS... VAN LEIDERS! IK WIL ME BIJ JULLIE VOEGEN... IK KAN NUTTIG ZIJN...

XAM HEEFT JULLIE OPGEMERKT, JIJ EN JE ZUSTER DIE NET IS ALS JIJ... JE GEDRAG IS VERDACHT. ONZE WETTEN ZIJN HARD... ALS JE JE ERAAN KUNT ONDERWERPEN ZUL JE EEN VAN DE ONZEN ZIJN. VOLG ONS...

OHAMA HOEFT NIET TE BETREUREN DAT ZE TERUGKEERT NAAR HAAR HORDE. OLK IS EEN GROOT KRIJGER, DIE HAAR BETER ZAL BESCHERMEN DAN TOENGA! BHO! DE GHMOERS ZIJN NIET ZO DAPPER ALS DE ORKA'S...

OLK KENT TOENGA NIET! MISSCHIEN ZIET HIJ HEM NOG TERUG... EN MISSCHIEN ZAL OLK DAT BETREUREN... EN VERDER KENT OHAMA DE WETTEN VAN DE ORKA'S GOED! ZE BEHOORT NOG NIET TOE AAN OLK!

ZO... IN AFWACHTING VAN DE KOMST VAN TOENGA IS NO-OEN DAAR BUITEN BEREIK VAN DE WILDE DIEREN. EN ALS TOENGA KOMT ZULLEN DE ORKA'S AL VER, VER WEG ZIJN...

wordt vervolgd

ONS SPOOK V
Edouard

Mozart, Verdi, Wagner, Bizet... Een paar jaar geleden is de opera weer ongelooflijk populair geworden. Tegenwoordig worden pluche muziektempels zoals Covent Garden, de Scala, het Palais Garnier, de Metropolitan, de Bolchoï of het Munttheater niet meer alleen bezocht door een paar gepriviligeerde megalomanen, maar ook door een groeiend aantal jongeren die gefascineerd zijn door de grootsheid van deze spektakels. De aangroei van het publiek is zo groot dat zowel in Wenen als in Sidney voorstellingen voor uitverkochte zalen lopen, en dat opera-artiesten zoals Placido Domingo, José van Dam, Montserrat Caballé, Julia Migenes en heel wat anderen net dezelfde sterallure hebben als collega's uit de popmuziek. En niet alleen in het theater viert de opera triomfen! Ook in de bioscoop is het succes groot. «Don Giovanni» van Joseph Losey, «La Traviata» van Franco Zefirelli en «Carmen» van Francesco Rosi zijn films die bijzonder goed geld hebben opgebracht, terwijl «Amadeus» van Milos Forman zelfs meer bezoekers lokt dan «Star Wars» en «Indiana Jones».

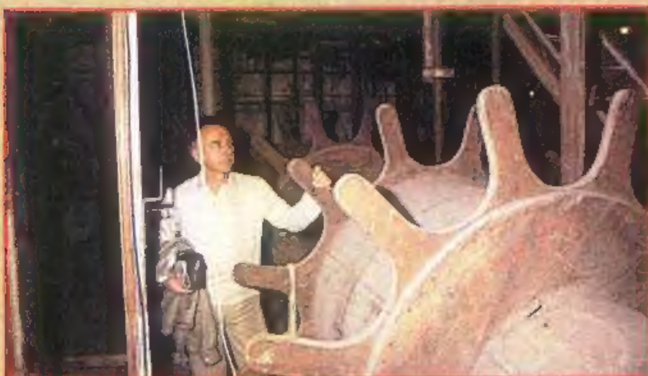
Natuurlijk leven we niet meer in het tijdperk van de mollige Castafiore. De huidige diva's zitten bepaald minder goed in het vlees en hebben niet dat karikaturale dat Hergé aan Castafiore meegaf. Buiten uitzonderlijke vokale kwaliteiten eist men tegenwoordig van de vertolkers dat ze fysiek hun rol aankunnen en dat ze over goede acteerkwaliteiten beschikken. Ook de mythische figuren die vaak in opera voorkomen moeten ze op geloofwaardige manier gestalte kunnen geven. Het regisseren van opera's is eveneens bijzonder geëvolueerd. Het is afgelopen met de statische koren en de op doek geschilderde decors. Tegenwoordig doet men beroep op alle middelen die de technische vooruitgang biedt om het publiek te verbazen, en zo is de moderne opera een kaleidoscoop van actie, kleuren en emotie. Moderne opera is een meeslepend en ongelooflijk spektakel dat men gespannen volgt met een plezier dat je zou kunnen vergelijken met de aandacht van iemand die een bijzonder mooi muzikaal stripalbum zou lezen.

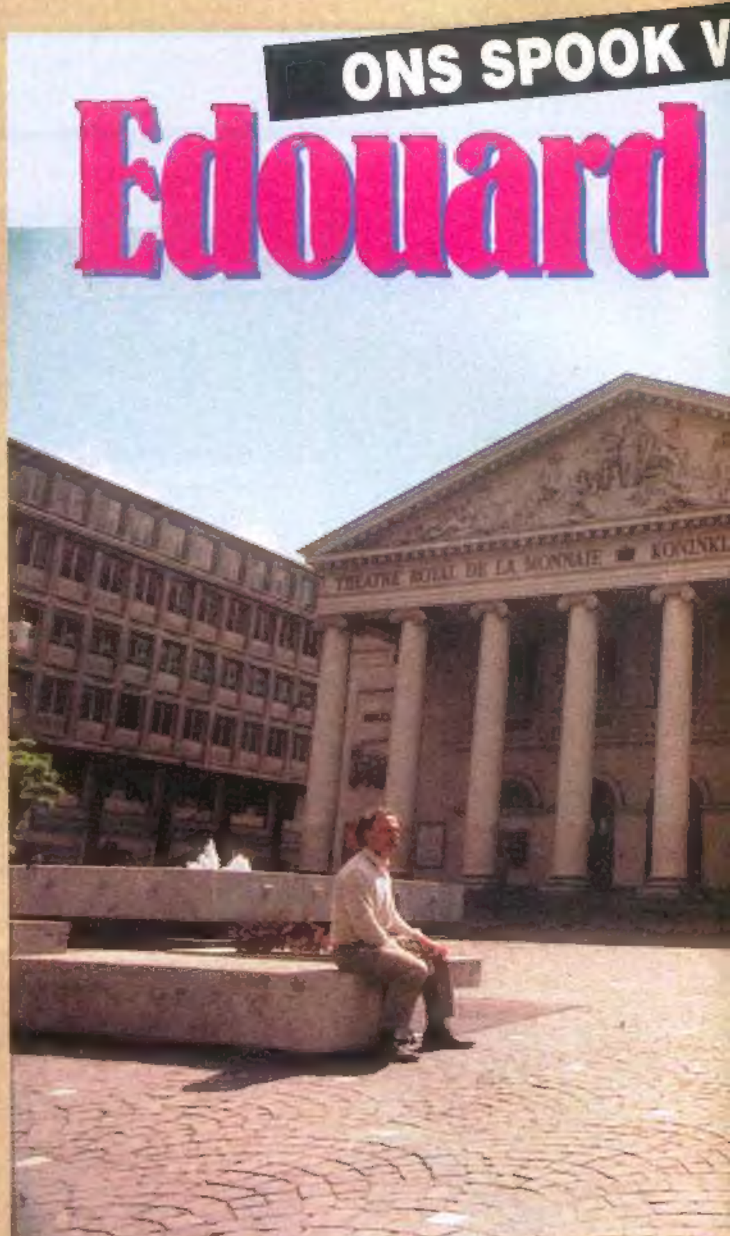
Een andere wereld

Dit jaar is niet alleen het jaar van de jeugd, maar ook van de muziek. Natuurlijk dragen wij daar ook ons steentje toe bij. We zijn echter niet van plan geleerde uitweidingen te schrijven over de Belcanto kunst. Nee, in gezelschap van Edouard Aidans hebben we de mysterieuze droomwereld van de opera op een praktische manier leren kennen. In zijn gezelschap hebben we een fascinerende ontdekkingstocht gedaan achter de coulissen van een grote schouwburg. In navolging van het fameuze spook van de opera, hebben wij de Muntschouwburg van boven tot onder verkend.

De Muntschouwburg ligt in het hartje van Brussel en is niet alleen een van de oudste Europese theaters, maar ook een van de bekendste. Vijfentwintig jaar geleden heeft Maurice Béjart zijn «Ballet van de Twintigste Eeuw» doen opvoeren in de Munt, en ondertussen heeft hij wereldfaam verworven. De afgelopen jaren zijn in de schouwburg onder de impuls van direkteur Gerard Mortier de knapste werken van Mozart op de planken gebracht, in uitvoeringen die furore hebben gemaakt... Het publiek vergeet echter vaak wat de realisatie van zulke spektakels vraagt. Weinigen vermoeden wat er achter de gordijnen allemaal is gebeurd, voordat deze op de avond van de première opgetrokken worden.

Een theater als de Muntschouwburg heeft praktisch de steun van bijna alle beroepen nodig. Behalve de 300 koorzangers en orkestleden, werken nog 500 technici, kunstenaars en administratieve medewerkers in de schouwburg die bijna een soort stad in de stad is. Helemaal bovenaan in de schouwburg vind je de administratieve kantoren waar secretaressen, boekhouders en verantwoordelijken voor de diverse afdelingen druk bezig zijn. De ateliers waar alle kostuums gemaakt worden bevinden zich in een werkelijk doolhof van gangen en trappen. En dan heb je de lokalen van de ontwerpers, de naaisters, de schoenmakers, de timmermannen, de kunstsmeden, de beeldhouwers en de schilders die druk bezig zijn met het scheppen van de illusie van een landschap of van een bescheiden kamer. De grimeurs en kleedsters doen met handige vingers Tristan of Isolde geboren worden, goede of slechte personages... Onder de planken van de bühne zorgt een complex machinepark door een slim samenspel van hefbomen en valluiken voor het verschijnen of het verdwijnen van een fee, een duivel of een dwerg. En boven de bühne, op een hoogte van meer dan twintig meter, bevindt zich een netwerk van gangpaden en looppianken dat toegang geeft tot de kabels en de andere middelen waarmee de decorbouwers minutieus, op de seconde na, kunnen zorgen voor de tafereelwisselingen. En overal vind je een leger van electriciens en verlichtingsexperts die het spel van licht en schaduw leveren dat aan het spektakel de emotionele kleur moet geven die de regisseur verlangt.

De lange houten trommels bedienen de decors.

Tussen scène en strip

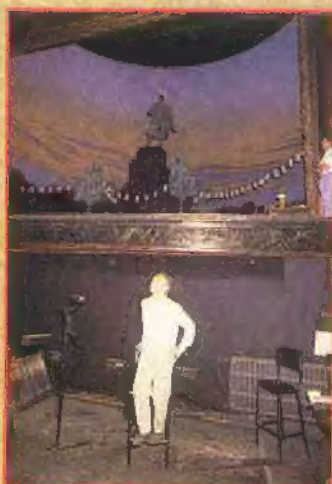
«Die bijna occulte sfeer van een groot spektakel als opera is voor mij een ware ondekking», verklaart de maker van Toenga. «Als het doek opgaat kun je je

Loopbruggen tussen een wirwar van kabels.

...AN DE OPERA...

Aidans

Een plaats in Nurenberg voor «De meesterzanger» van Wagner.

Een heiligdom...

Een kijkje in het naaiatelier.

«Titus» van Mozart, gezien door Ernst Herrmann.

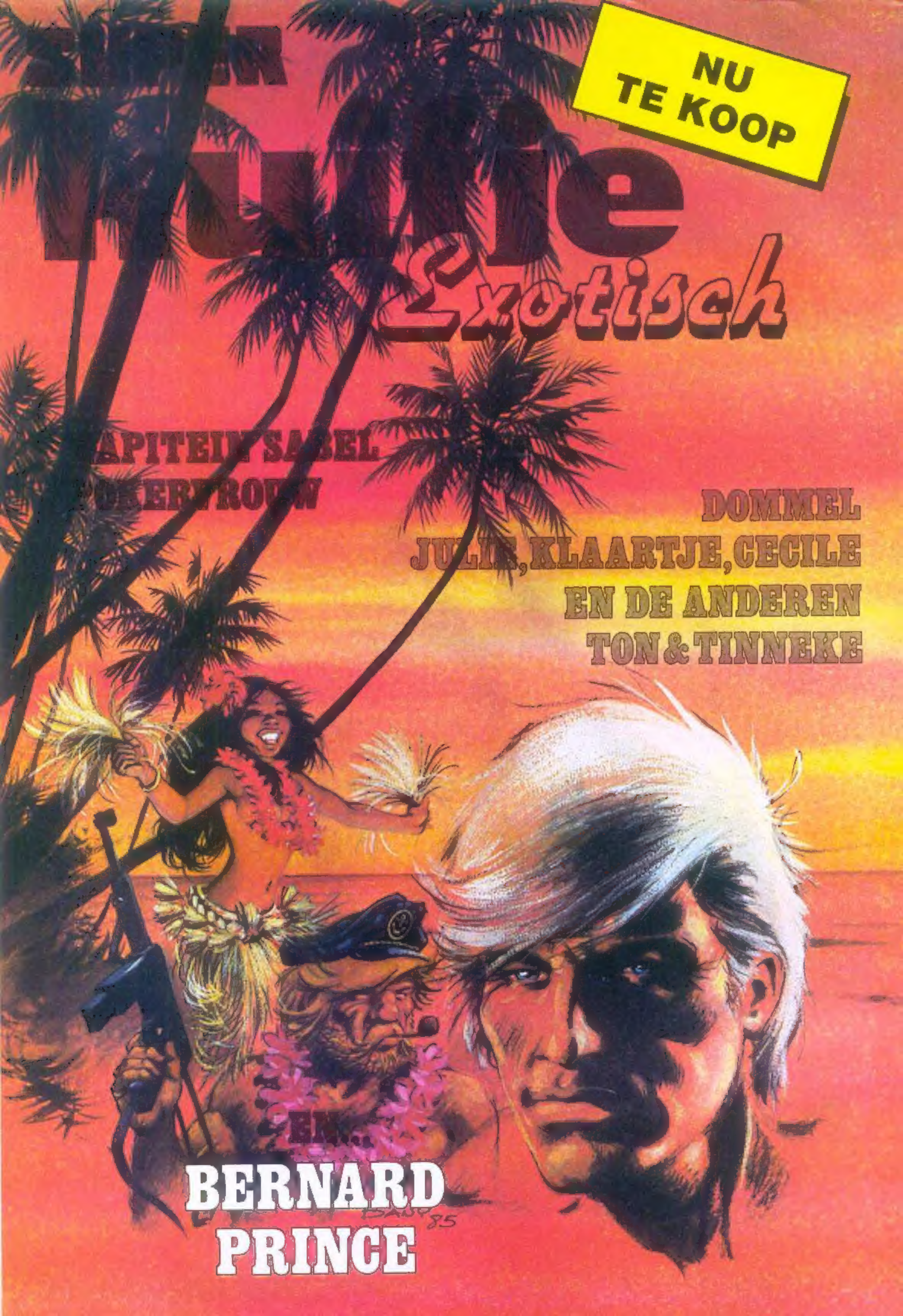
moeilijk het enorme werk voorstellen dat voorafgegaan is aan wat men ziet. Op dat vlak is er wel een overeenkomst met ons beroep. Weinig lezers vermoeden echt hoeveel werk je in de compositie van één vakje kunt stoppen. Maar er zijn nog meer overeenkomsten tussen theater en strip. In ons beroep moet je er eveneens voor zorgen dat de personages een evolutie doormaken. Net als een regisseur doen wij onze personages evolueren en zorgen we ervoor dat ze zich via de tekst kunnen uiten. Net als acteurs of zangers moeten we onze personages in een bepaalde situatie plaatsen en begeleiden. Sommige zeggen dat strip film op papier is, maar je zou evengoed kunnen beweren dat strip theater op papier is. Een bepaald stripgenre noemt men zelfs space-opera. Hoewel we een verschillend doel najagen, zijn er heel wat gelijkenissen tussen het vak van theaterman of striptekenaar. Wat me vooral aantrekt bij de uitwerking van grote operaspektakels is het universum van het decor, het geheimzinnige heelal van de coulissen. Heel weinig toeschouwers hebben de kans om te ontdekken wat er tijdens een vertoning allemaal achter de gordijnen kan gebeuren... Het is achter die gordijnen dat ik een buitengewone wereld ontdekt heb die niet alleen de verbeelding stimuleert maar me ook deed denken aan het beroemde spook van de opera... Je zou zeggen dat dit soort spektakel uit de mode was, maar ik denk dat alle vormen van spektakel noodzakelijk zijn in de moeilijke tijden die we doormaken. De populariteitsgroei van opera bij jongeren bewijst dat. Opera is een echt magisch feest dat je een wondere wereld voorschotelt en daardoor de mogelijkheid om te ontsnappen uit het dagelijkse leven. De thema's van de grote operawerken zijn ook universeel en dus nog altijd actueel. Passie en macht zijn de grote sleutelwoorden die het nog altijd doen. Heel weinig andere kunstvormen — of ze nu komisch of tragisch zijn — kunnen je zo uit het dagelijkse leven rukken en je even van je zorgen verlossen als opera. Het is een echte droomwereld door de gestileerde decors, het verhaal, de personages en het geheel dat gesublimeerd wordt door die voortreffelijke muziek.» Het is werkelijk een voorrecht de Muntschouwburg te kunnen bezoeken zoals wij hebben gedaan.

Met nieuwe luiken en hefbomen.

Wij hebben er het echte klassieke theater leren kennen, want bijna een eeuw gebruikt men daar dezelfde machines om toneeleffecten te creëeren. Tijdens het komende seizoen zal de Muntschouwburg gesloten zijn voor de verjongingskuur die noodzakelijk is voor een internationale schouwburg als deze. Het operaleven zal echter gewoon doorgaan in het Koninklijk Circus. Op het programma staan weer een aantal bijzondere stukken zoals «Hoffmans vertellingen», van Offenbach, «De lustige weduwe» van Franz Lehar en «De vledermuis» van Johan Strauss.

Jean-Louis Lechat
foto's: Jacques Kievits

NU
TE KOOP
Exotisch
DOMMEL
JULIE, KLAARTJE, CECILE
EN DE ANDEREN
TON & TINNEKE
EN...
BERNARD
PRINCE

DOMMEL

DUPA

VRAAG MIJN NIEUWSTE ALBUM "ZONNIG ZORGELOOS" EEN UITSTEKENDE LACHKUUR!

ROODOOG

GORDON BESS

WIE HET EERST ZIJN ONTBIJT OP HEEFT GAAT HOUT SPROKKELEN!

NIEMAND KAUWT ZO LANG OP CORN FLAKES!

ZE HEBBEN HET WIEL UITGEVONDEN!

HAHA! EEUWEN GELEDEN AL!

O JA? IK LAS HET NET IN EEN VAN DE TIJDSCHRIFTEN IN JE WACHTKAMER...

1694

CHICK BILL

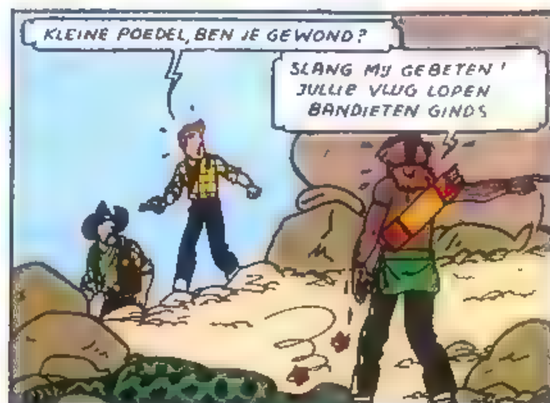
SAMENVATTING: Onze vrienden zijn op zoek naar de ruiter van het paard. Kleine Poedel stoot op een bende bandieten. Hij wordt aangevallen door een slang.

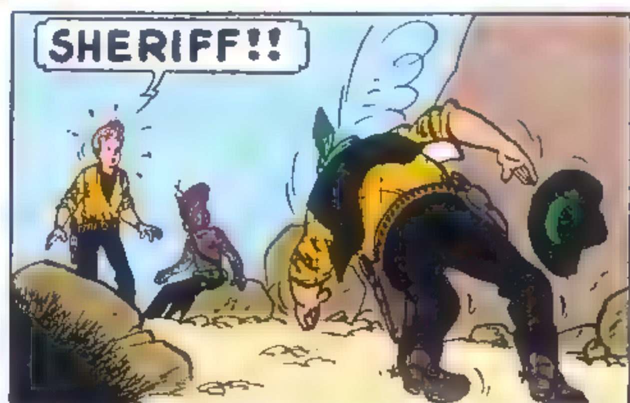

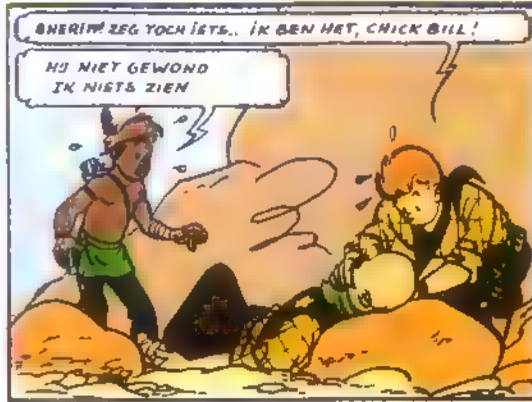
SLA OM

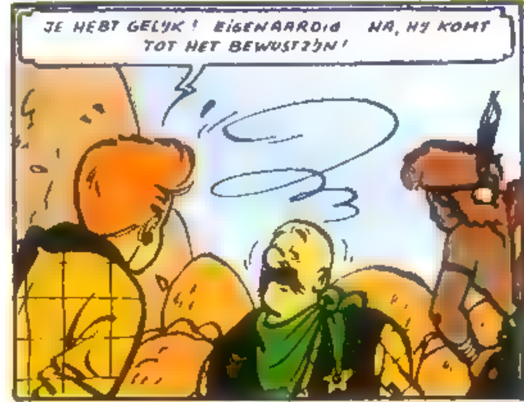

CHICK BILL

TIBET

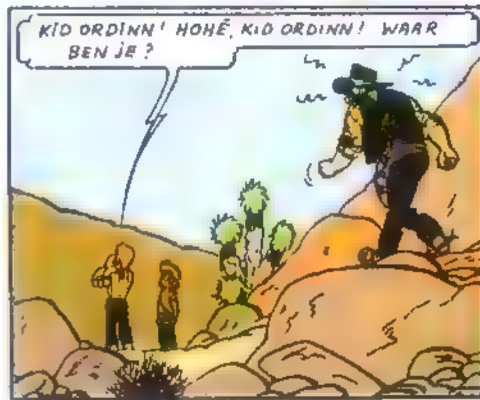

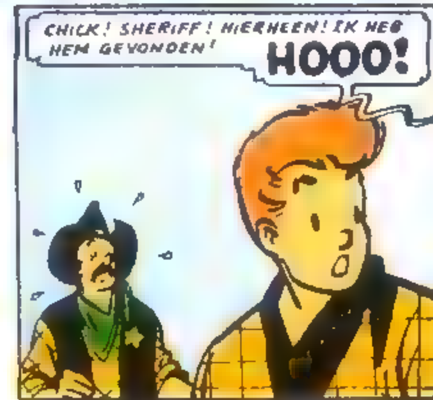

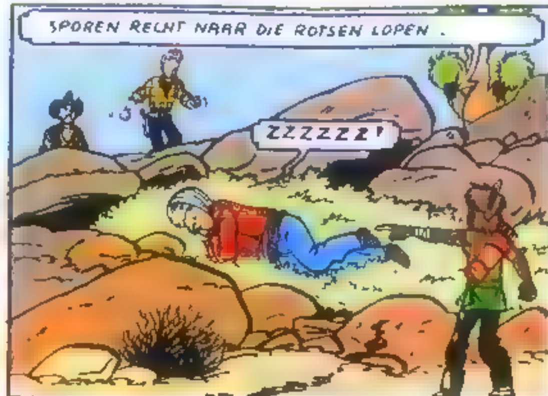

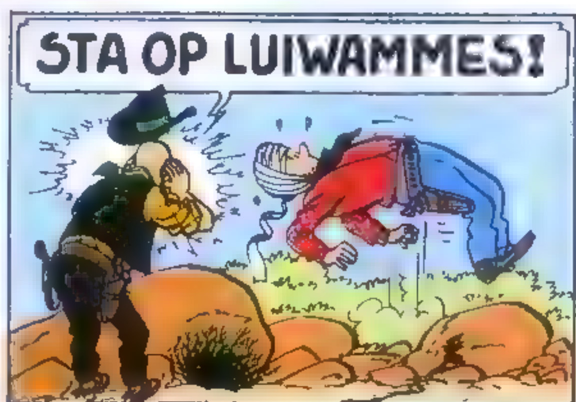

KOM NAAR HIER IK SPOREN VAN GE-STOLD BLOED GEVONDEN .

SPOREN RECHT NAAR DIE ROTSEN LOPEN .
ZZZZZZ!

KOM, KLEINE POEDEL, DE MAN LEEFT MISSCHIEN NOG
VOORUIT MAAR! IK VOLG JE!

TERWIJL CHICK BILL EN KLEINE POEDEL HET BLOEDSPOOR VOLGEN, BEKOMMERT DE SHERIFF ZICH OM KID ORDINN!
MEN SCHIET MIJ OMVER EN HIJ SLAAPT!

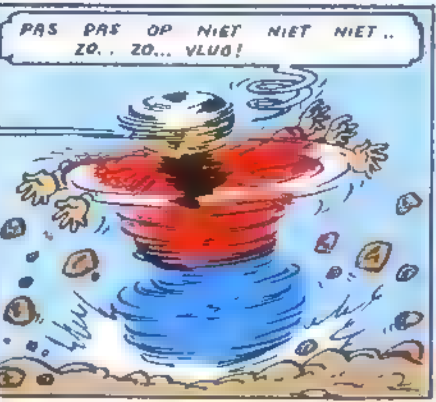

STA OP LUIWAMMES!

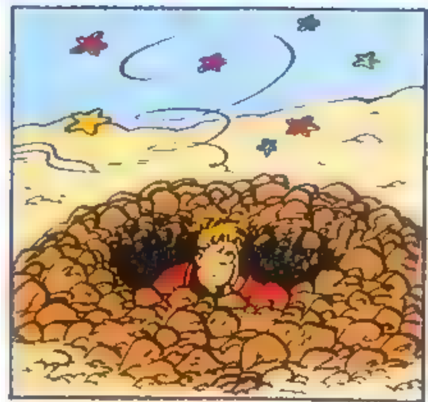

EN DAT IS ALLES WAT JIJ KAN DOEN, JA? TERWIJL DIE BANDIETEN MIJ VERMOORDEN, SLAAP JIJ. KIJK BEKIJK M'N HOED GOED WAT ZOU ER GEBEURD ZIJN INDIEN DE KOGEL TWEE MILLIMETER LAGER GETROFFEN HAD?

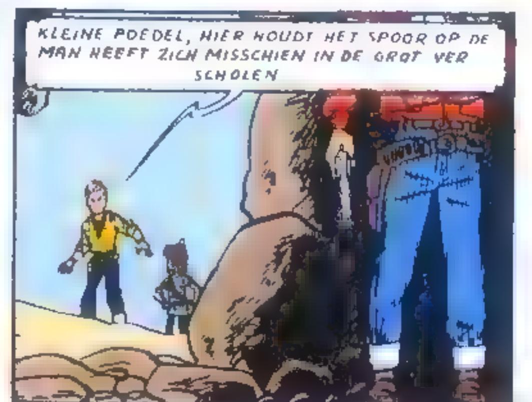

DAN ZOU IK NU NOG SLAPEN . JE ZOU ME DAN NIET MEER KUNNEN WAKKER MAKEN.

EN ALS JE ER NIETS OP TEGEN HEBT DAN DOE IK NOG EEN DUTJE
NIET ZO VLUG, M'N BESTE! JE GAAT MET ME MEE!

VOORUIT MAAR OP 'N DRAFJE!
HEEE...

PAS PAS OP NIET NIET NIET .. ZO.. ZO... VLUG!

KLEINE POEDEL, HIER HOUDT HET SPOOR OP DE MAN HEEFT ZICH MISSCHIEN IN DE GROT VERSCHOLEN

SLA OM

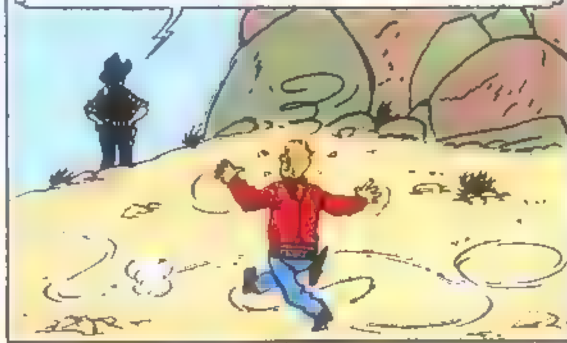

CHICK BILL

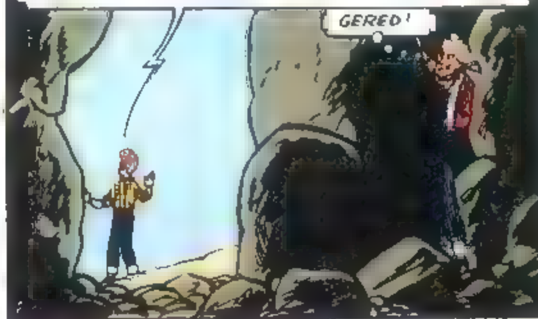

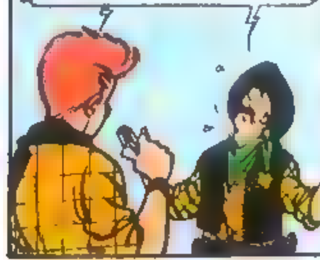

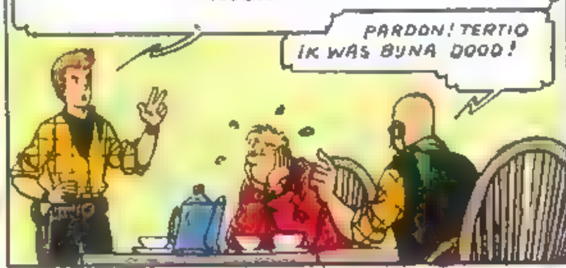

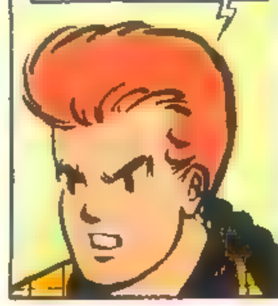

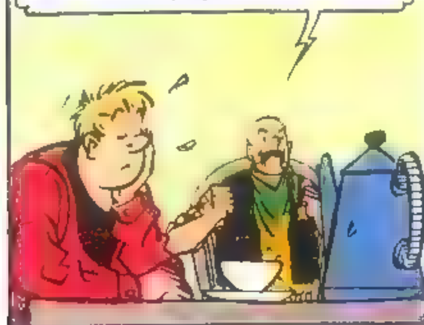

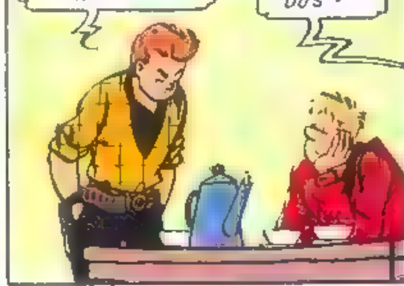

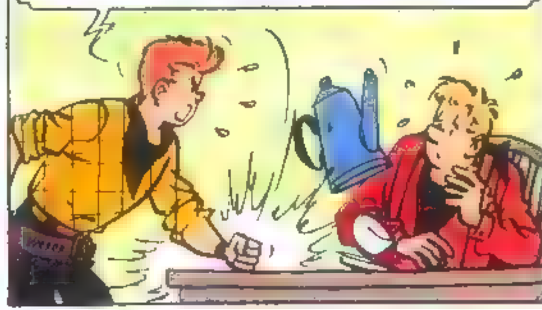

wordt vervolgd

STRIP KURSUS

Heel vaak vragen lezers ons wat ze moeten doen om striptekenaar te worden. Dat kan je natuurlijk niet op 1-2-3 uit de doeken doen. Er bestaan wel een aantal «handleidingen» die op zich niet slecht zijn («Avontuur van 'n strip, bijvoorbeeld...) maar dan ontbreekt de «leerling» nog altijd een belangrijke stimulans om de zware taak tot een goed einde te brengen, en dat is de persoonlijke begeleiding van een leraar. De **Leidse onderwijsinstellingen** (LOI) hebben nu een degelijke **schriftelijke kursus striptekenen** in hun lespakket. In 20 lessen worden, aan de hand van een vlot leesbare tekst en vele afbeeldingen, alle geheimen van het vak onthuld. De kursus draagt de stempel van Henk «**Franka**» Kuijpers, maar is zeker niet eenzijdig. De kursist krijgt twee taken per maand te verwerken. Een uitgebreide kennismakingsbrochure kan aangevraagd worden bij de LOI.

Leidse onderwijsinstellingen b.v.
Postbus 4200
2350 CA LEIDERDORP
Nederland

KADO!

Maar wij geven alvast vijf kursussen kado aan onze lezers! In de weken die volgen zullen wij vijf maal één kursus verloten onder de lezers die ons een **briefkaart** sturen met daarop het **antwoord** op een **eenvoudig vraagje** en, **duidelijk leesbaar**, hun **naam, volledig adres** en **leeftijd.**

Winnaars worden schriftelijk gekontakteerd door de LOI.

BLIJF AANDACHTIG JE FAVORIETE STRIPWEEKBLAD LEZEN! Misschien win je wel een van die schitterende stripkursussen!

Deze week vragen wij het antwoord op de volgende vraag:

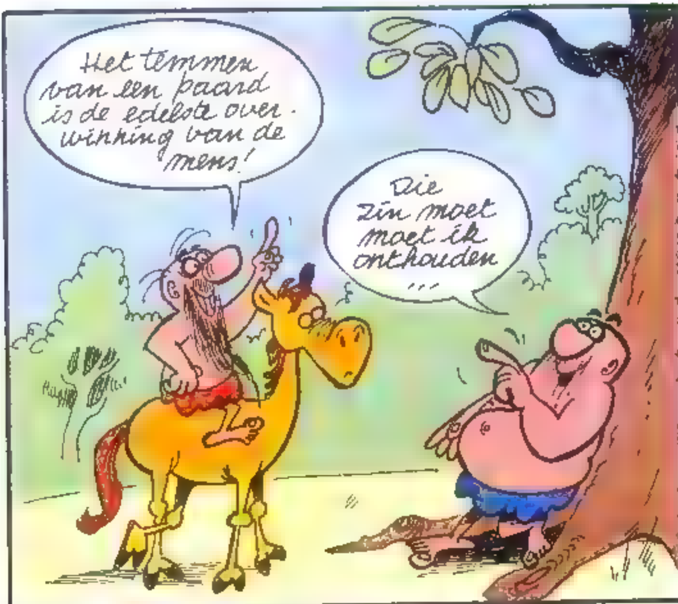
Wie is «ons» Spook van de Opera in de Brusselse Muntschouwburg?

Antwoorden naar:
P.-H. Spaaklaan 1-11
1070 BRUSSEL
(voor België)
Postbus 77
2040 AB ZANDVOORT
(voor Nederland)

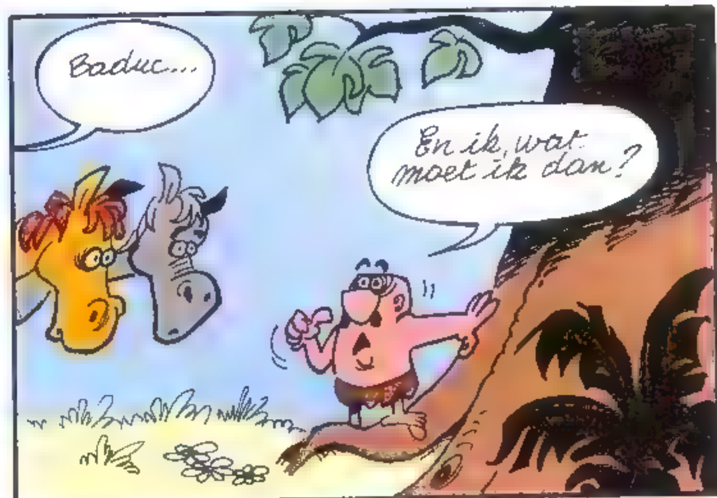
in den beginne...

BARA

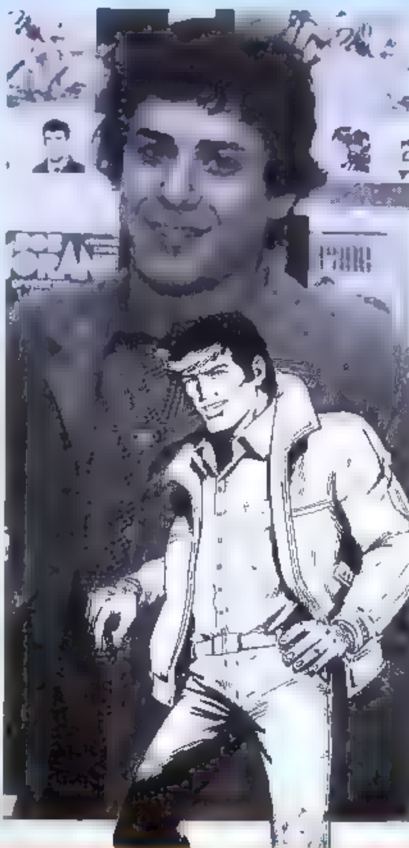

Ziet Bob Morane ze nu vliegen?

De verbeelding van de makers van strips kent werkelijk geen grenzen. Dommel is nu al eenheerser over een merkwaardige asteroïde en staat in telefonische verbinding met Nottingham, de stad van de totaal maffe Robin Hoed! We kennen deze guiten en kunnen je met zekerheid zeggen dat ze elkaar niet met lieftalligheden om de oren slaan! Maar toch... als helden onder elkaar bewijs je een collega toch altijd wel een dienst! Dommel heeft zich laten beduvelen door onze Agent en zou graag deze baksteen weer in handen willen krijgen, en natuurlijk ook Rik Ringers en commissaris Baardemakers. Zo zou zijn lijst van personages compleet zijn. Maar jammer genoeg voor Dommel is onze buitenaardse sluwerd nog slimmer dan hij er al uit ziet!
Hij heeft echter niet gerekend op de kosmische orkaan die op het punt staat los te barsten. Daar zal hij echt moeilijk aan kunnen ontsnappen. Maar nog andere gevaren wachten hem: we moeten dit verhaal immers ten alle tijde geheimzinnig en spannend kunnen houden... en uiteraard ook dwaas. En wat is er dwazer dan via een glas whisky in de maag van Bill Ballantine terecht te komen? Bob Morane, zijn onafscheidelijke vriend, heeft Bil al dertig jaar gewaarschuwd voor de kwalijke gevolgen van alcohol, en nu merkt onze brave Schot dat de whisky alles mogelijk maakt! Toch hebben deze dertig jaar, afgebakend door bijna tweehonderd flitsende avonturen, onze robuuste Schot niet echt ontnuchterd.
In 1955 is Henri Vernes gestart met hun avonturen. In die tijd waren het romanhelden. «De helse vallei» betekende de start voor een serie spannende boeken die langzaam evolueerden naar fantasy en science fiction. Toch zijn pas in 1960 de avonturen van Bob Morane en Bil Ballantine in stripvorm verschenen. Dino Attanasio, de schepper van Spaghetti, was de tekenaar van de eerste platen van «De Vuurvogel». Ze werden gepubliceerd door het weekblad «Rijk der Vrouw». Attasio tekende voor hetzelfde weekblad nog andere titels, zoals «Het geheim van de Poolcirkel», «De Torens van Cristobal» enzovoorts... Toen nam Gerald Forton het tekenwerk over en maakte voor Pilote «Het Zwaard van de Ridder». Daarna kwam William Vance op de proppen. Hij zette de serie verder en de verhalen verschenen eerst in «Rijk der Vrouw» en daarna in «Kuifje». Tussen «Noodlanding te Serado» tot «De Keizer van Macao» liggen acht albums. De Spanjaard Coria, zijn leerling en assistent, nam het in 1979 van hem over. Een zware verantwoordelijkheid voor een heel jonge tekenaar! Het is immers niet makkelijk de tekenaar van Bruna Brazil en Bruce J. Hawker op te volgen. «Toen Vance mij de zorg over deze serie opdroeg, raakte ik even in paniek!» geeft hij toe. Maar Coria doet het heel goed! Hij is nu al bezig aan zijn zevende album en heeft ondertussen «Het Schrikcommando», «De krijgers van de Gele Schaduw», «De Dinosaurusjagers» en «Een roos voor de Gele Schaduw» getekend. Henri Vernes is zeer tevreden over zijn werk. Houden zo, Coria.

We fluisteren je iets in het oor over Crisse...

Om door te dringen in de zwarte gaten... moet je zwart worden! Dat is tenminste het lot dat onze Agent overkwam toen zijn schip per ongeluk in het glas en daarna in de maag van Bill Ballantine viel. Natuurlijk zou onze Venusiaan nu zijn ongeluk in whisky kunnen verdrinken... maar zover willen onze auteurs toch niet gaan, kwestie van toch een béétje moraal in het verhaal te houden, snap je. Maar zelfs zonder je lazarus te drinken, kun je niet weerstaan aan de dampen die ongetwijfeld heersen in de ingewanden van een volbloed Schot! Dit is dus echt een verhaal met de h k enn. En iedereen weet dat als de whisky is in de kan... de wijsheid is uit de man! Daarom moest dus dringend Nahomi in dit verhaal betrokken worden.
Dit moet uiteraard met respect gebeuren. We zouden de prinses van het Rijk van de Opgaande Zon werkelijk diep beledigen als we haar behandelen als het eerste het beste grietje. Crisse, haar schepper, zou ook niet in zijn sas zijn als we zijn heldin niet geven wat haar toekomt. En onze jonge en dynamische auteur is nogal gespierd, dus... Bovendien is deze kleine, fragiele Japanse zo lief en teer als een waterlelie. We kennen haar nu vijf jaar, want sinds 1980 neemt ze ons in haar charmante verhalen regelmatig mee in het wonderbaarlijke rijk van de jeugd.
Haar vrolijke tekenaar en zijn niet minder grappige scenarist doen trouwens alles om de tijd stil te doen staan, zodat je nooit volwassen hoeft te worden. Bom kennen we goed genoeg, maar over Crisse moeten we je toch wat in het oor fluisteren.
Hij is in 1958 in Brussel geboren, net toen de Wereldtentoonstelling zoveel publiek lokte. Dat verklaart misschien zijn voorkeur voor de fantasie en het exotisme. Crisse is een getalenteerd autodidact die zeer snel gewoonweg bezeten was van alle vormen van grafische kunsten. Op zijn achttiende vertrok hij naar Lyon omdat men hem voorgesteld had daar tekeningen te maken die op textiel moesten worden gereproduceerd. In 1978, toen hij teruggekeerd was naar België, zette hij zijn eerste stappen in de stripwereld met het album **«De Zwarte Helm»** dat werd gepubliceerd door Editions Michel Deligne. Het daaropvolgende jaar maakte hij voor Robbedoes **«Ocean Kings»**, een serie van tachtig platen. Zijn entree bij Kuifje een jaar later lijkt echt op een gag. Op een dag ontmoette Crisse de reclamejongens van de 24 Uren Rally van Ieper. Ze daagden hem uit om op drie weken een verhaal van tien platen te bedenken en uit te werken! Waarom drie weken? Omdat deze strip in Kuifje moest verschijnen vóór de Rally plaatsvond, en je verandert natuurlijk niet zó makkelijk de datum van zo'n belangrijke wedstrijd. En Crisse hield woord! In deze strip trad Nahomi voor het eerst op. Sindsdien is het eerste album verschenen, **«De Tovernoten»**

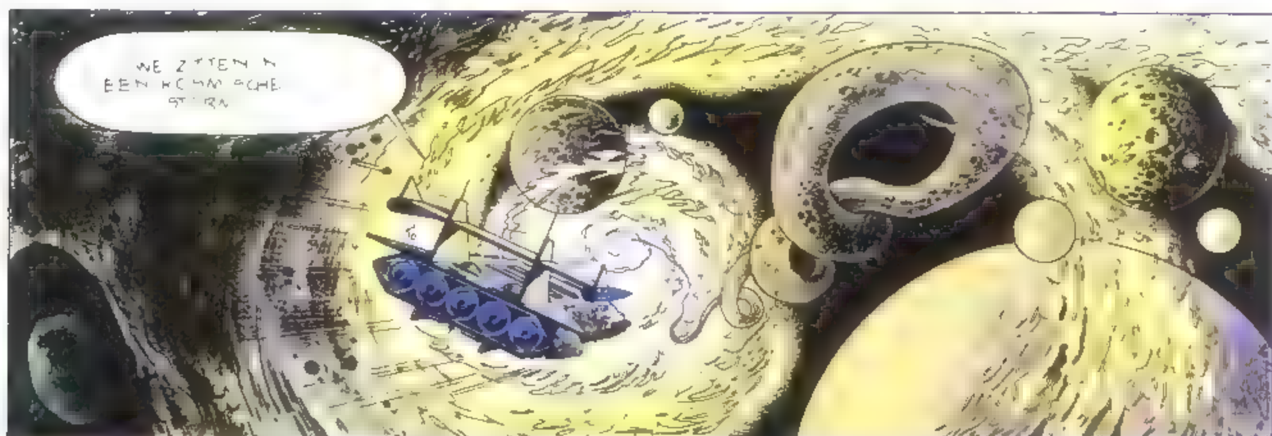

BOB MORANE
CORIA-VERNES

DE GEHEIMZINNIGE, HEROÏSCHE BELEVENISSEN VAN DE RUIMTE-AGENT

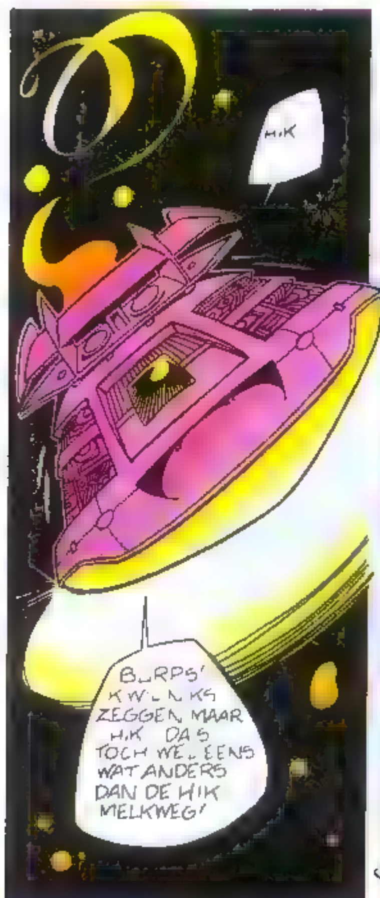

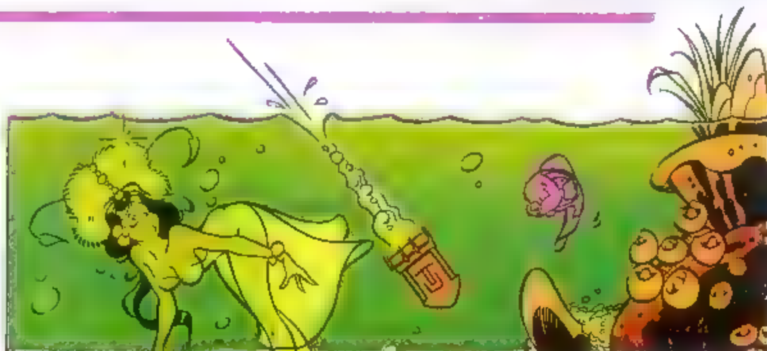

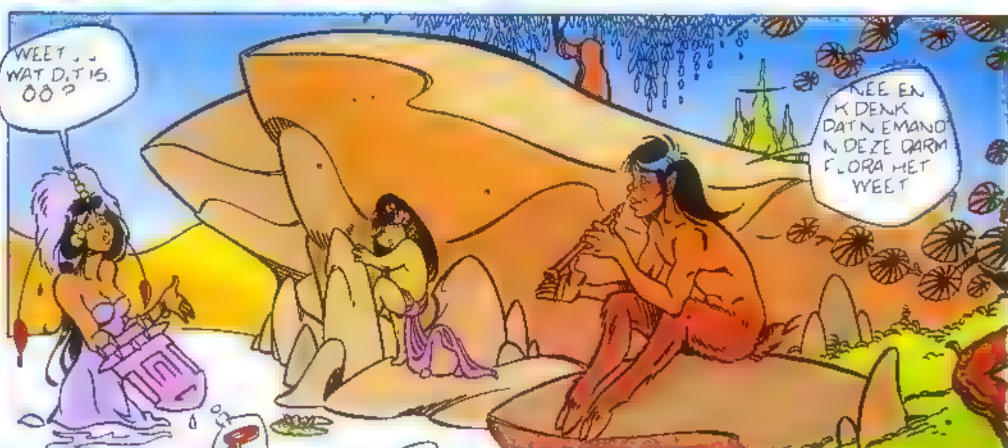

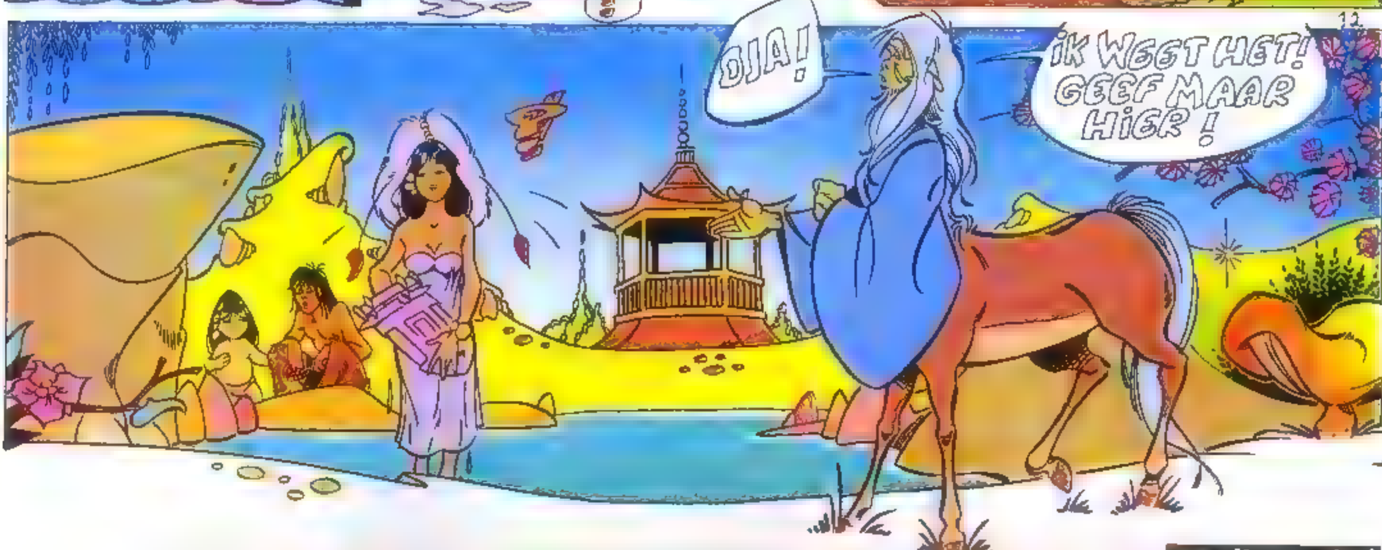

wordt vervolgd

Codenaam WILDE GANZEN

De «wilde ganzen» zijn huurlingen die moorddadige missies uitvoeren. Bliksemsnelle acties, het omverwerpen van regeringen en het beschermen van machtige geldmagnaten zijn helemaal een kolfje naar hun hand. Hun enige motieven zijn verlangen naar geld en zucht naar avontuur. Regisseur Anthony Dawson heeft zopas een huurlingenavontuur verfilmd.

Anthony Dawson, die eigenlijk Antonio Margheriti heet en gespecialiseerd is in griezel- en avonturenfilms, heeft zo zijn eigen mening over het medium film: «Een film moet de kijker in spanning houden en hem meenemen op een avontuur dat hij zelf nooit zal kunnen beleven.»

Met «Codenaam Wilde Ganzen» heeft Dawson een grootse spektakelfilm afgeleverd waarop de Duitse producenten bepaald niet bezuinigd hebben. Naast sterracteur Lewis Collins, beroemd geworden door de televisieserie «the Professionals», vinden we Lee van Cleef, een van de meest beroemde westernacteurs ter wereld («For a few Dollars More», «The Good, the Bad and the Ugly» enz...), Ernest Borgnine (The Dirty Dozen, The Poseidon Adventure, Convoy...) en Klaus Kinski, de lievelingsacteur van Werner Herzog en vader van Natasja Kinski. Ook de blonde Mimsy Farmer (More) speelt een belangrijke rol in de film

Deze beroemde namen worden bijgestaan door talrijke Duitse acteurs die tot nu toe onbekend zijn

Wit poeder en vuile handen

De film speelt zich af in de «gouden driehoek», deze streek die gedeelten van Thailand, Laos en Birma bestrijkt Daar oogst men de opium die het netwerk van drugs in de westelijke wereld bevoorraadt. Dat is de waarheid. Wat nu volgt is fictie, tenminste tot nu toe...

Brenner, een miljardair uit Hong Kong, heeft beloven de opslagplaatsen van Lao Khan te vernietigen. Deze loodsen vol opium bevinden zich in een bergachtige streek ten noorden van Thailand. Het International Drug Agency steunt deze actie door hun agent Fletcher (Ernest Borgnine) te sturen. Er wordt beroep gedaan op een groepje huurlingen dat onder leiderschap van Wesley (Lewis Collins) wordt geplaatst. Zijn twee rechterhanden (je ziet het: dit zijn geen normale mensen) heten Charlton (Klaus Kinski) en China, die wel geen Chinees is maar toch bijna spleetogen heeft... Je raadt al wie dat is. Ja, natuurlijk Lee van Cleef!

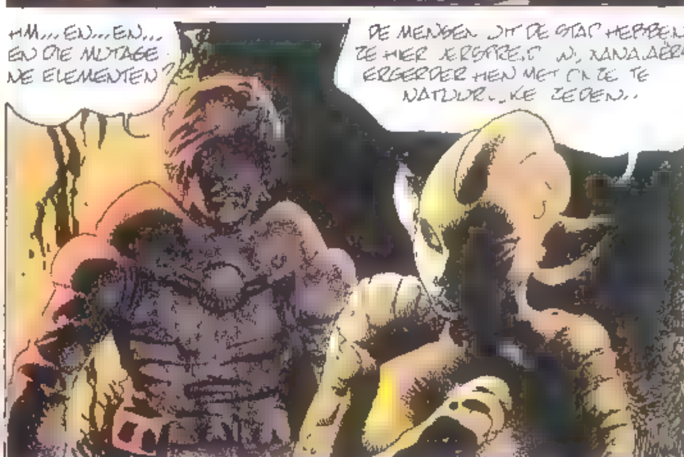
De operatie wordt met helicopters uitgevoerd en verloopt zoals gepland. Alle voorraden in de loodsen worden vernield. Maar Wesley ontdekt documenten die doen vermoeden dat er andere opslagplaatsen bestaan. Deze liggen in een zeer onherbergzaam en zo goed als van de rest van de wereld afgesloten gebied. Bij de eerste overval worden de helicopters vernietigd. De groep huurlingen besluit dan aan te vallen door lopend de jungle te doorkruisen! Dan komt het avontuur pas goed op gang en gebeurt er te veel om op te noemen. En wat blijkt? Sommige huurlingen willen zich liever verrijken met de opium dan deze te verbranden..

Joelle Lehrer

Steekkaart
productie: Ascot films
verdeling: I d Films
realisatie. Anthony Dawson
scenario: Michael Lester
muziek: Jan nemec
acteurs: Lewis Collins, Lee van Cléef, Klaus Kinski, Ernest Borgnine, Mimsy Farmer, Manfred Lehmann, Thomas Danneberg.

ZE VLUCHTTEN DOOR EEN DOOLHOF VAN TUNNELS EN HANS HERHAALDE VOOR ZICHZELF IN WAN-HOOP EN WOEDE...
JE ZULT ORCHIDEE NOOIT WEERZIEN... ZE IS DOOD VOOR JOU...

TEGELIJK WILDE HIJ WETEN...
HOE HEET JE ?
'K HEB GEEN NAAM... IK KRIJG ER EEN ALS 'K EEN PARTNER VIND...

HM... EN... EN... EN DIE MUTAGENE ELEMENTEN?
DE MENSEN UIT DE STAD HEBBEN ZE HIER VERSPREID. WIJ, XANAIAERS ERGERDEN HEN MET ONZE TE NATUURLIJKE ZEDEN..

TE WILD TE VRIJ.. EN DUS GEVAAR-LIJK. OM ONS TE ONDERWERPEN MOESTEN ZE ONS VERANDEREN IN GENADELOZEN, IK BEDOEL IN MENSEN. EN DE MUTAGENE ELEMENTEN VER-WOESTEN XANAIA... DE UITBARSTENDE AARDE.. DE BEVINGEN..
OH! WAT DOEN ZE...?

HIJ DOODT HEM!
DOE NIETS DAT IS XE.. DIE WIL BEWIJZEN DAT HIJ DE BESTE GIDS IS

SLA OM

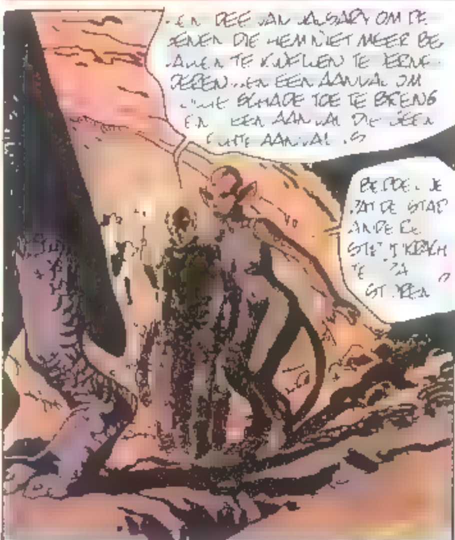
HANS

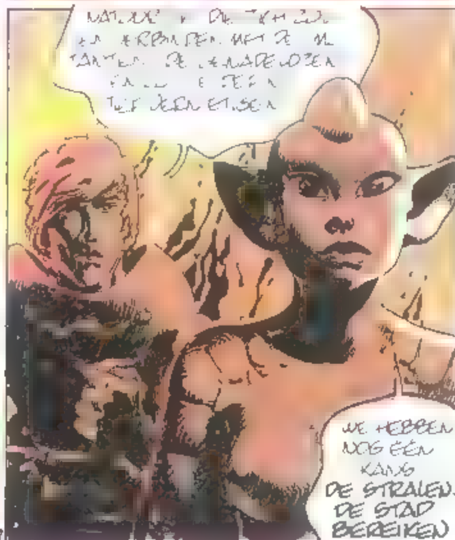

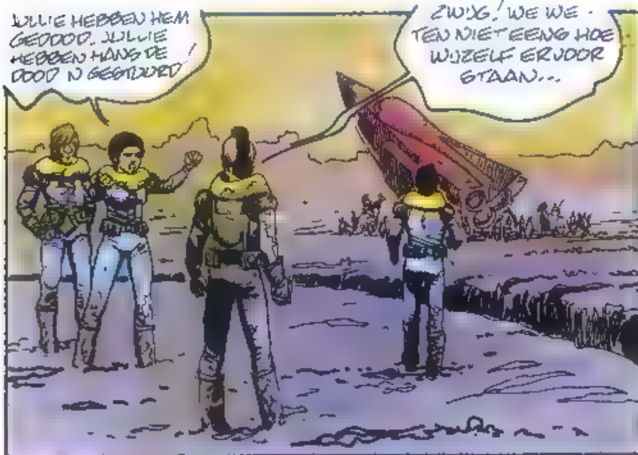

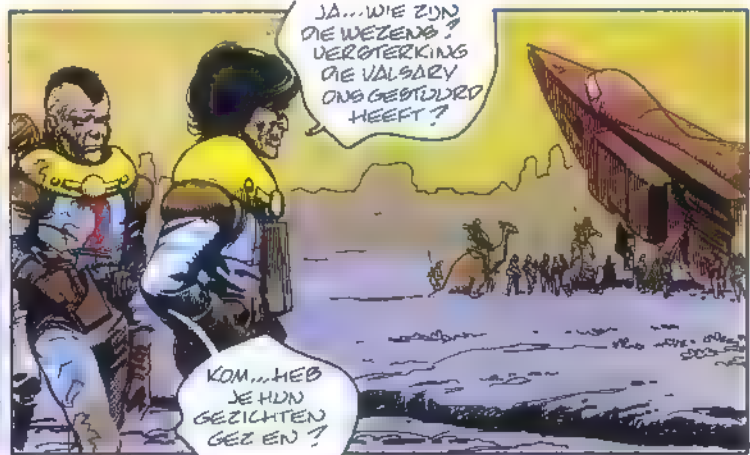

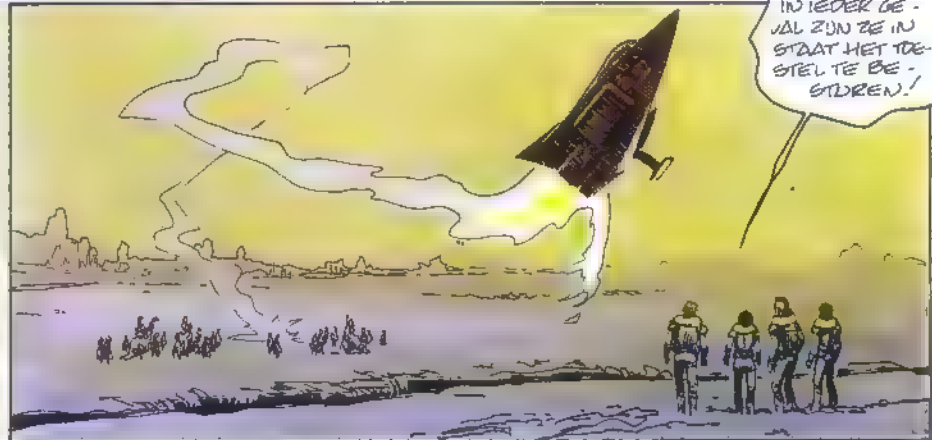
EXTRA LANG VERHAAL

G. ROSINSKI
A.-P. DUCHATEAU

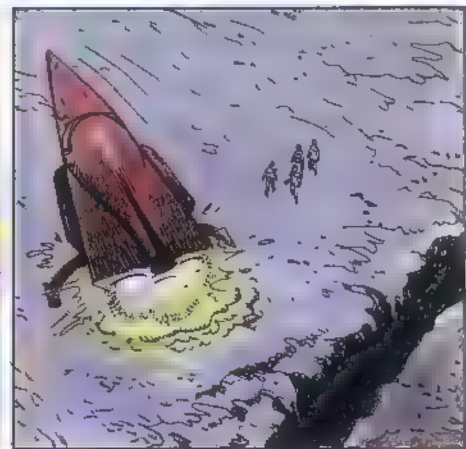

SLA OM

HANS

EN JULLIE, WIE ZIJN JULLIE? ZIJN JULLIE **ECHT** GEZONDEN DOOR DE STAD OM ONS TE HELPEN?

JA... WE ZOUDEN DE ANDEREN AL UITGEROEID HEBBEN ALS HANS, DE VERRADER ER NIET WAS GEWEEST... EN DIE VROUW... ORCHIDEE!

HET VERBAAST ME EEN BEETJE DAT DE STAD ONS ALLEEN MAAR JULLIE GESTUURD HEEFT..

MAAR WIJ ZIJN UITGELEZEN VECHTERS... WIJ...

JA, DAT ZIE JE METEEN...

HET ZIJN LAFBEKKEN... UITSCHOT IS HET! VALSARY SPEELT GEWOON MET ZE...

GENOEG, HEKS ... NU HEB JE TEVEEL GEZEGD!

STOP! WOU JE DIE VROUW NEERSCHIETEN MET JE WAPEN?

ZE IS MOOI... EN IN STAAT ZICH TE VERDEDIGEN... ZOU HET NIET VEEL AARDIGER ZIJN ALS JULLIE TWEEËN ZOUDEN VECHTEN, OM ONS TE VERSTROOIEN?

MAAR...

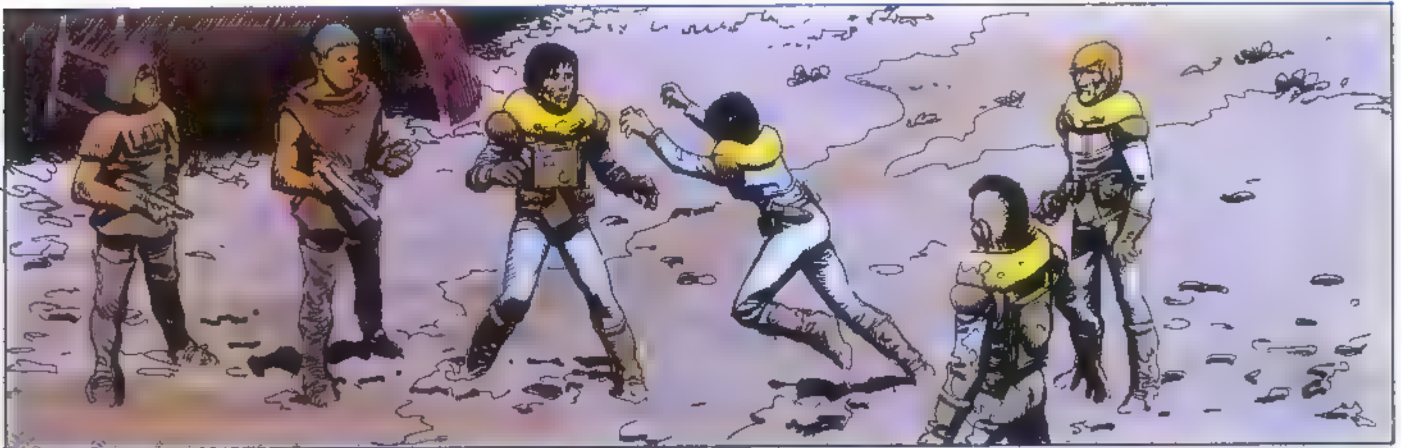
VERGEEFT U DEZE ONBESCHAAFDE, NAUWELIJKS GEMUTEERDE WEZENS, DIE NOG LANG NIET UW GRAAD VAN VERFIJNING HEBBEN BEREIKT! WIJ BEGINNEN NU PAS DE VREUGDEN VAN DE TERECHTSTELLING TE WAARDEREN...

WEL...

GOED DAN! BEN JE KLAAR OM JE TE VERDEDIGEN?

NEE, OM AAN TE VALLEN... OM HANS TE WREKEN!

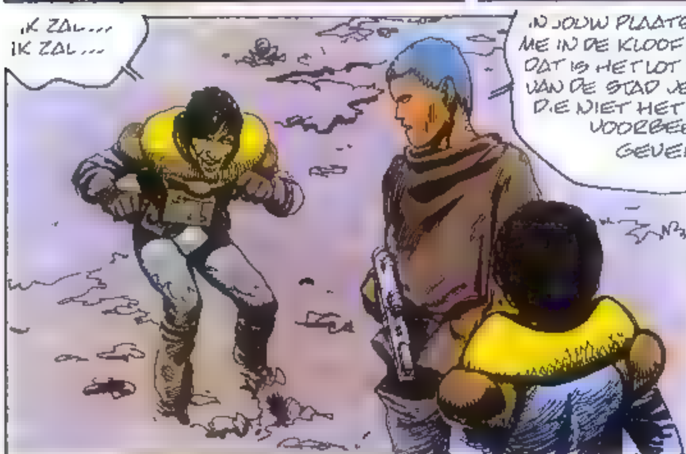
EXTRA LANG VERHAAL

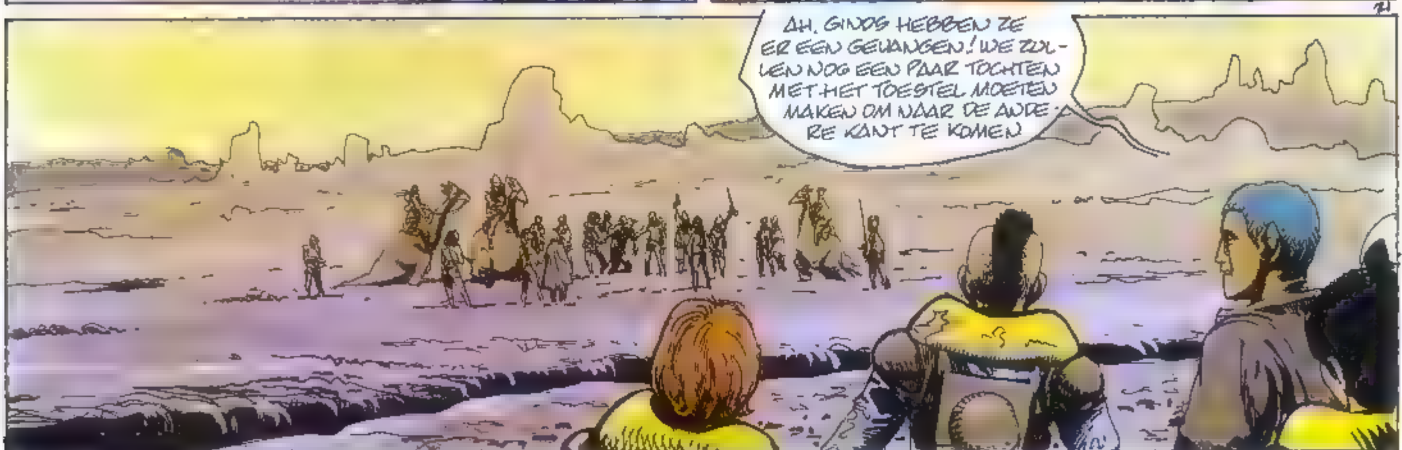

SLA OM

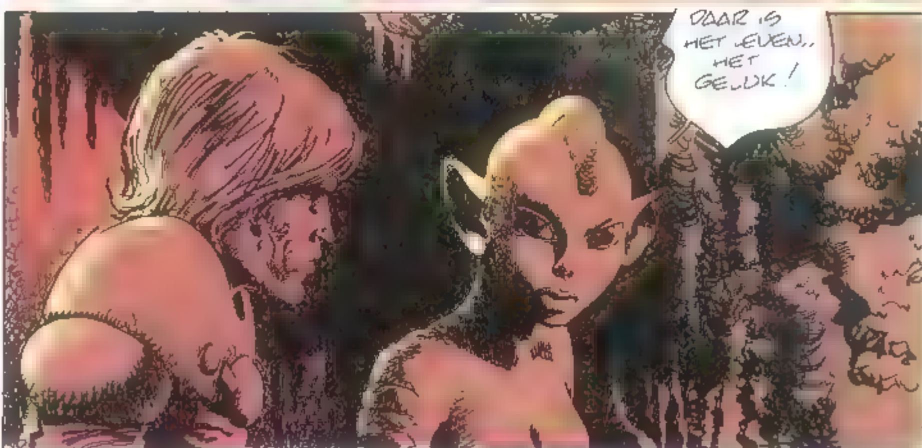

HANS

INTUSSEN IN DE STAD... VALGARY...

NEE! NIET WIJ... NIET WIJ...!

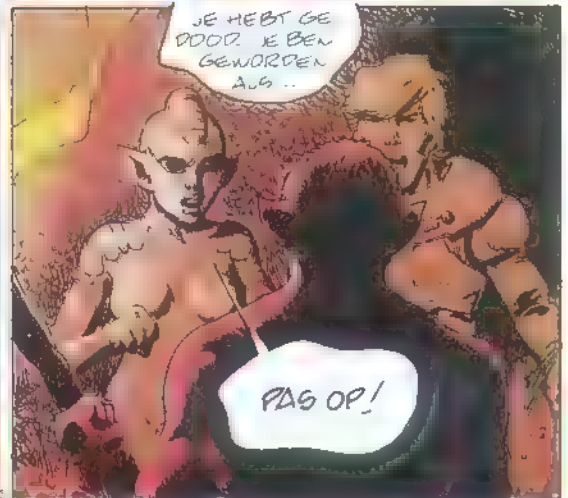

JE HEBT GE DOOD. JE BEN GEWORDEN ALS ..
PAS OP!

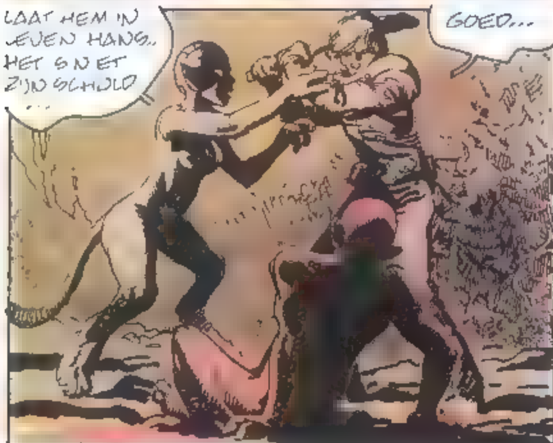
SLA OM

HANS

LAAT HEM IN LEVEN HANS.. HET IS NIET ZIJN SCHULD ...
GOED...

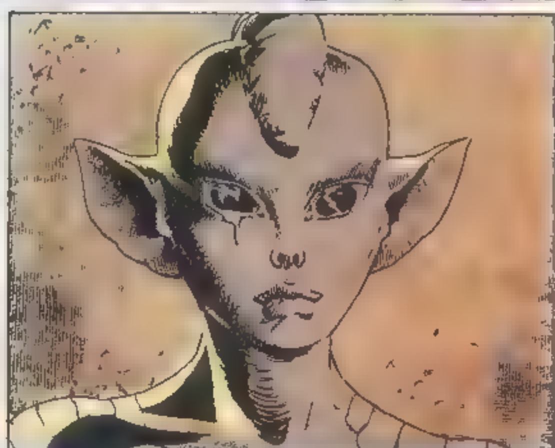
HERNEEM JE GIDSTAAK, XELI...

IK BEN NU NIET ALS JIJ! IK WIL NIET DAT JE ME BEHANDELT ALS DIE GEDEGENEREERDEN! MAAR GOED, IK ZAL JULLIE NAAR DE STRALENDE STAD BRENGEN

DAAR ZAL IK JOU VERLATEN JOU EN DE ANDEREN... MET GENOEGEN! JULLIE STINKEN! JULLIE STINKEN LETTERLIJK! JIJ VOORAL!

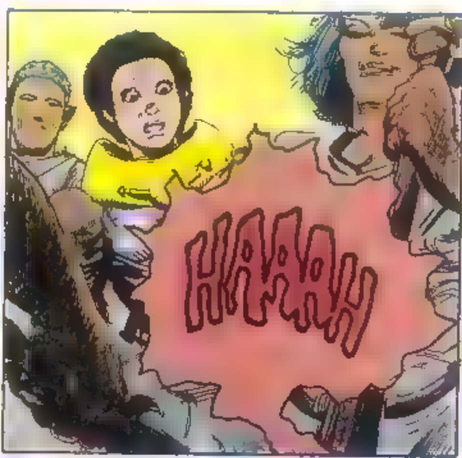

WAAR ZIJN ZE HEEN? WAAR GAAN ZE NAAR TOE? ANTWOORD... ANDERS FOLTEREN WE JE... JE ANDERE OOG
SMEERLAPPEN...

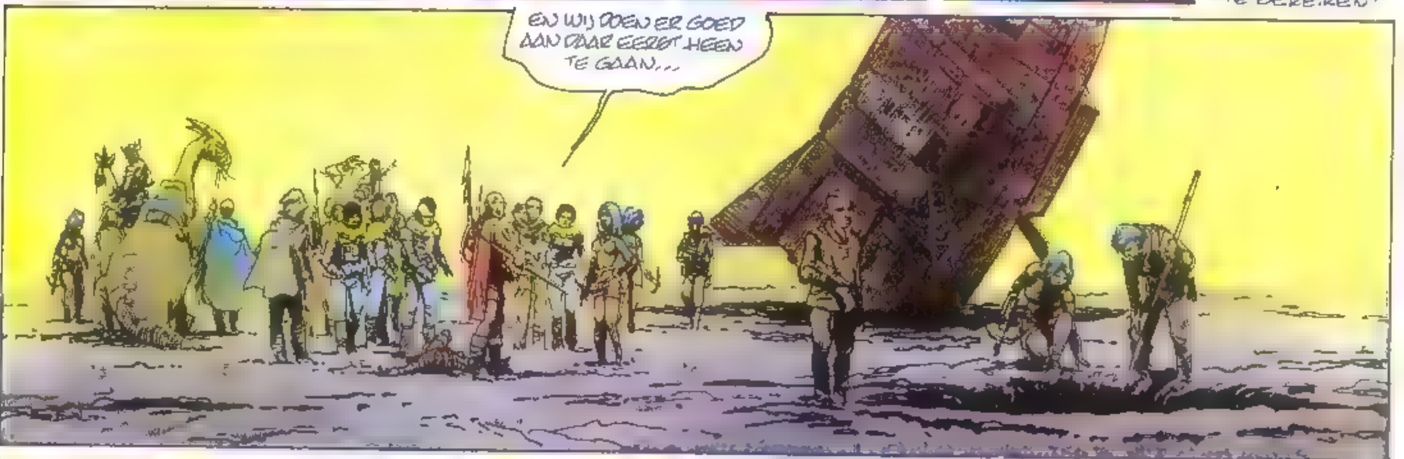

PROBEREN ZE DE STRALENDE STAD TE BEREIKEN? SLUIT JE OOG ALS DAT HET JUISTE ANTWOORD IS.

HAAAH

MENSEN ALS JULLIE ZIJN NIET ALLEEN WREED MAAR OOK STOM... NU ZULLEN JULLIE HET NOOIT WETEN!..
HAHA! DACHT JE? DIE UITDAGENDE BLIK ZIJN LAATSTE - WAS EEN ANTWOORD! ZE ZULLEN PROBEREN DE STRALENDE STAD TE BEREIKEN!

EN WIJ DOEN ER GOED AAN DAAR EERST HEEN TE GAAN...

WE KUNNEN MISSCHIEN BETER EERST WACHTEN OP DE VERSTERKING VAN VALGARY. OP DEZE DRIE KUNNEN WE NAUWELIJKS REKENEN...
ZEG HELA...

ZWIJG, JIJ! VANDAAG ZIJN WE NOG SLECHTS MUTANTEN VAN XANAIA... MAAR JULLIE ZIJN NIETS ANDERS DAN GEDEGENEERDE AFSTAMMELINGEN VAN JE RAS... GEESTELIJK EN LICHAMELIJK BEVOOGD!

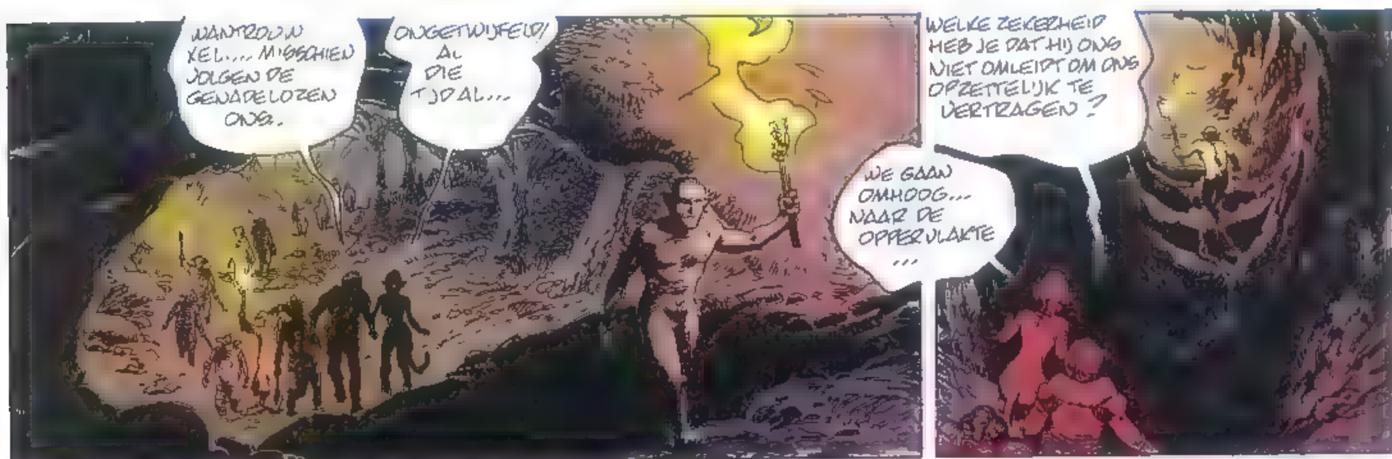

PAS OP...
VOOR WIE? MIJN NAAM IS ARGOR EN IK BEN NIET BANG VOOR JULLIE! KOM MET ONS MEE OF DE XANAIANEN OVERVALLEN JE NOG!...
HAHAHA! WE SER BANG VOOR XANAIANERS? HAHAHA!

IK GA MET JULLIE MEE. EN IK ZEG ER BIJ, ALS WIJ ... EN MET HAAT IN MIJN HART!
HAHA... DAT GEEFT HET AVONTUUR WAT SPANNING! ALS HET ONS LUKT KAN IK JE MISSCHIEN OPEISEN ALS OORLOGSBUIT!

SLA OM

HANS

WANTROUW XEL... MISSCHIEN VOLGEN DE GENADELOZEN ONS.
ONGETWIJFELD! AL DIE TIJD AL...
WELKE ZEKERHEID HEB JE DAT HIJ ONS NIET OMLEIDT OM ONS OPZETTELIJK TE VERTRAGEN?
WE GAAN OMHOOG... NAAR DE OPPERVLAKTE...

DAAR... DE AARDE IS HIER GEBARSTEN...

STOP! HIER IS ARGOR DE MUTANT!

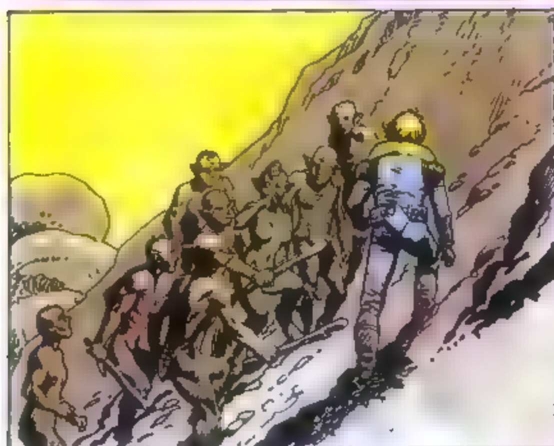

ARGOR! IK BEN HET, XELI.. IK BEN EEN VAN JULLIE GEWORDEN! IK LEID ZE NAAR DE STRALENDE STAD!
VERRADER! WE MOETEN ONS VAN HEM ONTDOEN!

VOORUIT! VAL HEM AAN!

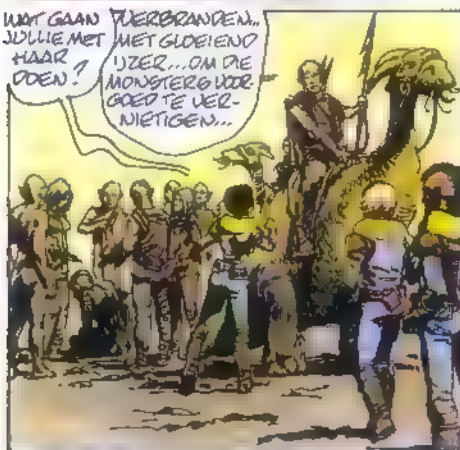

WAAR WACHTEN JULLIE OP?

ZIJ OOK!... MAAR IK WIL NIET WORDEN ZOALS ZIJ...

JIJ BENT NOG DE ENIGE NU... STAKKER... JE JAMMERT ALS EEN DIER..
VANG HAAR!

HANS!

WAT GAAN JULLIE MET HAAR DOEN?
VERBRANDEN.. MET GLOEIEND IJZER... OM DIE MONSTERS VOOR GOED TE VERNIETIGEN...

BEWEEG JE NIET, JIJ...

HÉ!

JE KUNT NIET SCHIETEN OP EEN MUTANT, ZOTT'N! VALGARY ZAL JE ZO'N FOUT NOOIT VERGEVEN!

HAHA! WAAR BEMOEIT HIJ ZICH MEE? WEET HIJ DAN NIET DAT IK ALLE TOUWTJES IN HANDEN HEB?

SLA OM

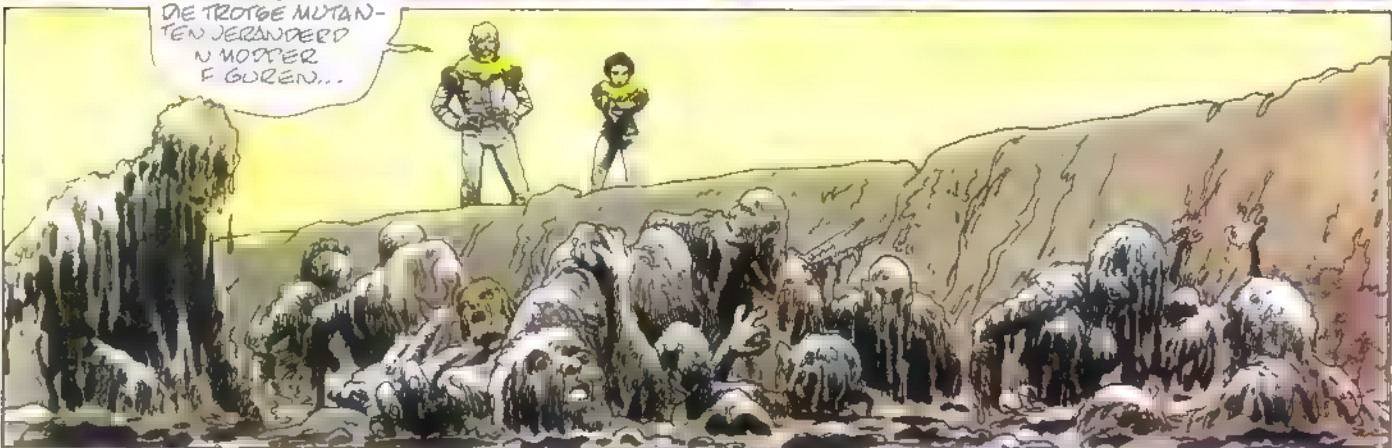
HANS

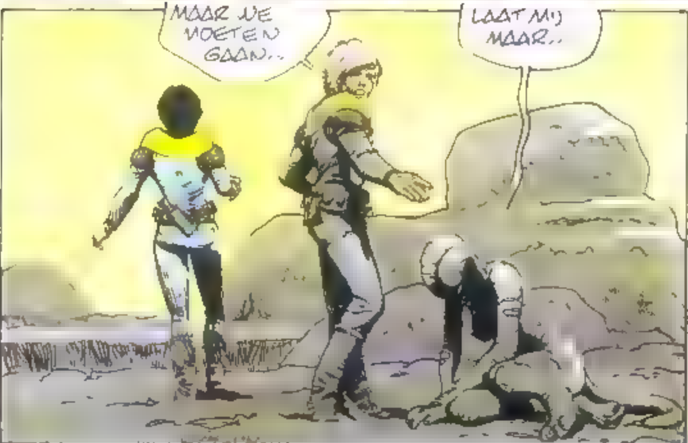

'K ZAL NIET SCHIETEN ALS JULLIE JE IN DE MODDERSTROMEN STORTEN.
VOOR DAT DREIGEMENT ZUL JE GESTRAFT WORDEN!

HAAAAH!

DE ANDEREN.. SNEL
HAHA! JE HOUDT NIET VAN HALF WERK, ORCHIDEE! DIE TROTSE MUTANTEN VERANDERD IN MODDERFIGUREN...

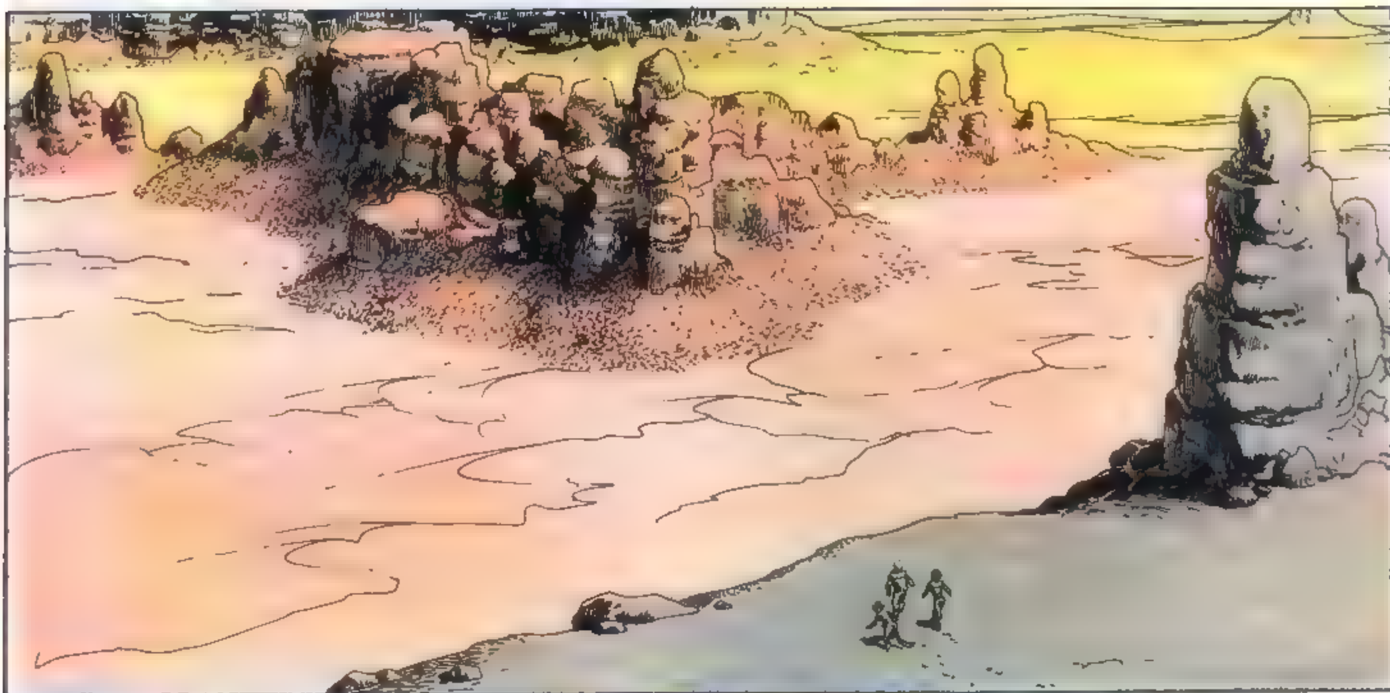

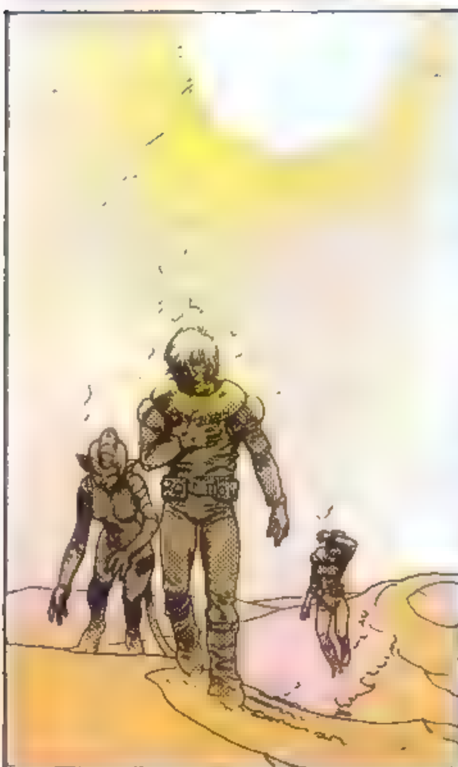

MAAR WE MOETEN GAAN..
LAAT MIJ MAAR..

KOM MET ONS MEE! WE VINDEN DIE BEROEMDE STRALENDE STAD ECHT WEL...
JA...

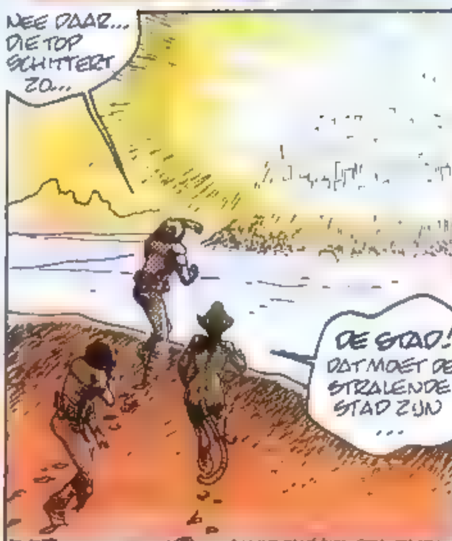
EXTRA LANG VERHAAL

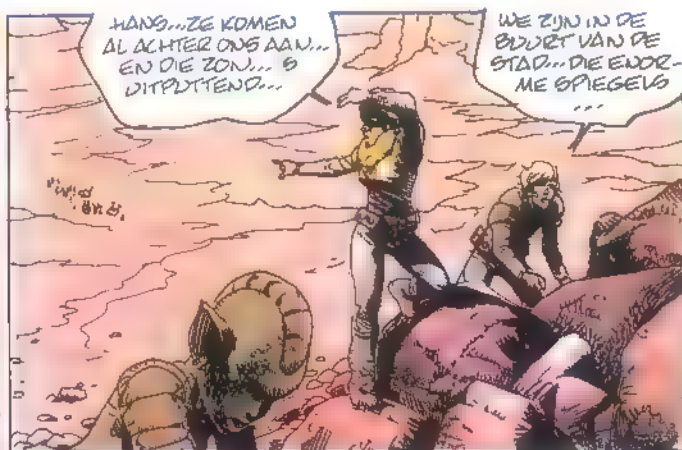

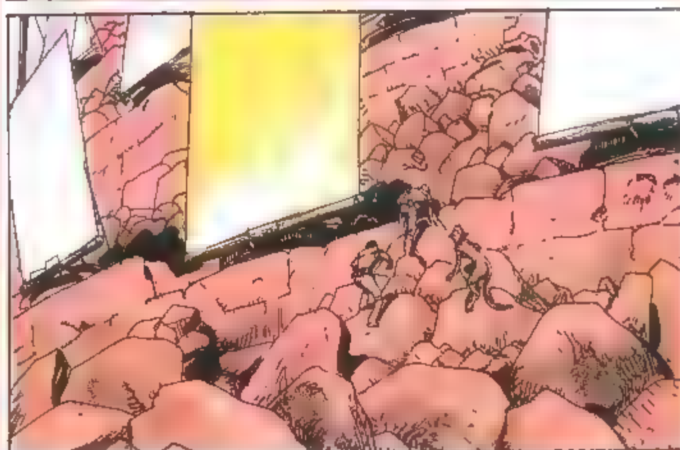
SLA OM

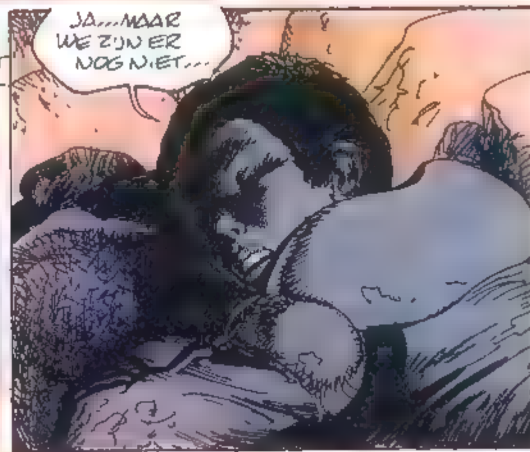
HANS

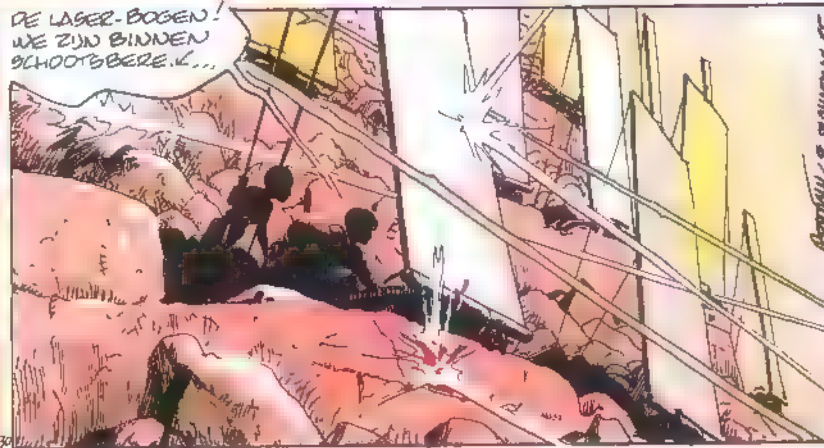

HANS... ZE KOMEN AL ACHTER ONS AAN... EN DIE ZON... 'S UITPUTTEND...
WE ZIJN IN DE BUURT VAN DE STAD... DIE ENORME SPIEGELS ...

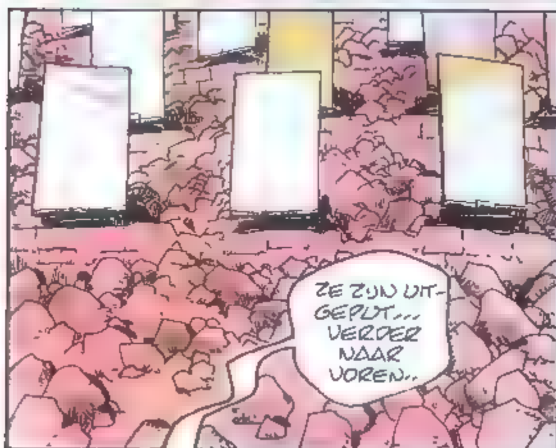

ZE MOETEN DIENEN OM DE ZONNESTRALEN TERUG TE KAATSEN... KIJK... ZE ZIJN BEWEEGBAAR...
ALS WE DE STAD EENMAAL BEREIKT HEBBEN DURVEN ZE NIET...
CRIII...

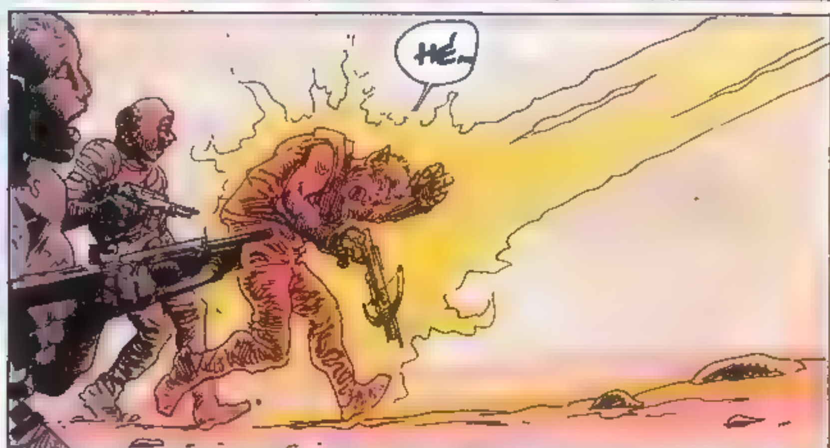

JA... MAAR WE ZIJN ER NOG NIET...

PAS OP!!

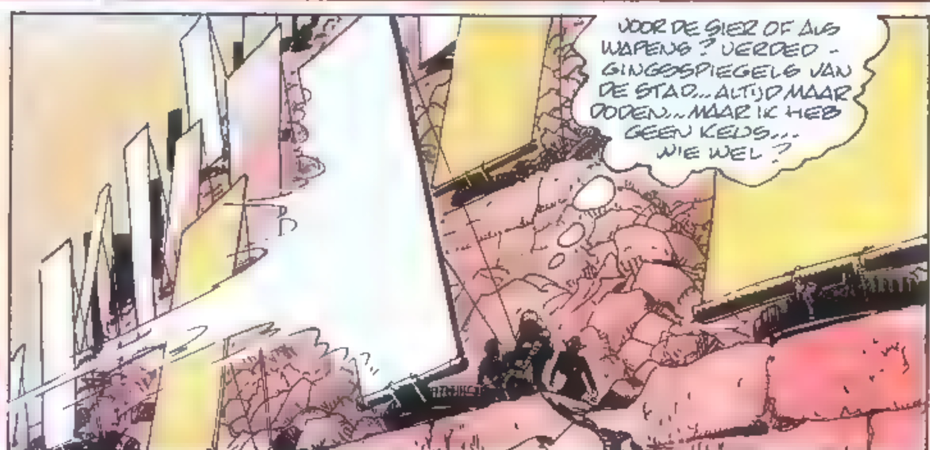

DE LASER-BOGEN! WE ZIJN BINNEN SCHOOTSBEREIK...

WE MOETEN ZE UITSCHAKELEN... NIET DODEN... VOORLOPIG...

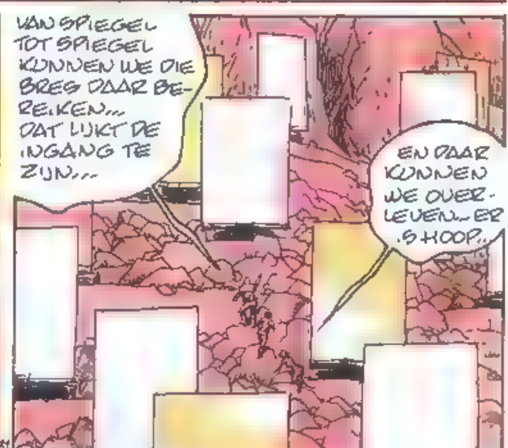

ZE ZIJN UITGEPUT... VERDER NAAR VOREN..

HÉ..

HAAAHH!

VOOR DE SIER OF ALS WAPENS? VERDEDIGINGSSPIEGELS VAN DE STAD... ALTIJD MAAR DODEN... MAAR IK HEB GEEN KEUS... WIE WEL?

TERUGTREKKEN! TERUGTREKKEN!

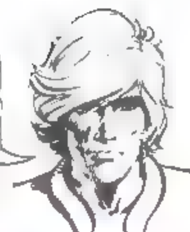

VAN SPIEGEL TOT SPIEGEL KUNNEN WE DIE BRES DAAR BEREIKEN... DAT LIJKT DE INGANG TE ZIJN...
EN DAAR KUNNEN WE OVERLEVEN... ER 'S HOOP..

SLA OM

HANS

EXTRA LANG VERHAAL

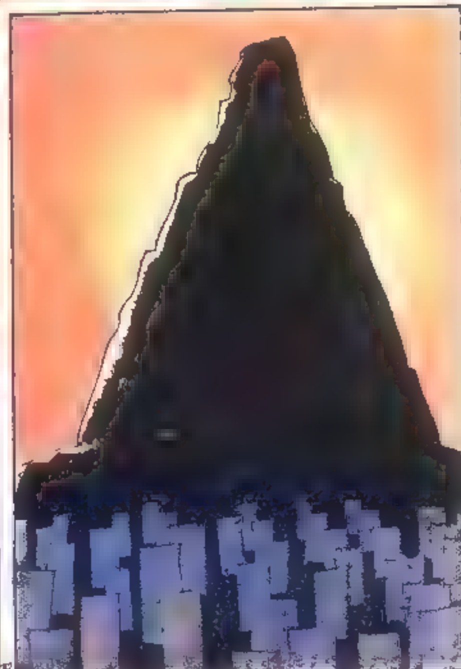

Einde

de strip

een medium met verantwoordelijkheden

Toen in het midden van de zestiger jaren de «Green Archer», een Amerikaanse pulpreeks van Marvel Comics met tot dan toe vrij idiote superhelden, plotseling een aflevering wijdde aan het drugmisbruik bij jongeren en zich daar duidelijk tegen kantte, stonden de Amerikaanse kranten bol van toejuichingen. Eindelijk was de strip meer aan het worden dan een leuk tijdverdrijf voor tieners met veel paff! baoem! vroaar! gurk gurk! enzovoorts. .

Geleerde verhandelingen werden geschreven over de positieve en opvoedkunige waarde die de strip kan hebben, met als gevolg een tijdlang een stroom van oerpedagogische tekenverhalen die vaak doodsaai waren.

De mogelijke maatschappelijke rol die de strip kan spelen staat nu nog altijd in de belangstelling. De strip heeft een niet te onderschatten leesdichtheid en daardoor ook een duidelijk impact op het lezerspubliek. Daardoor is strip een medium met rechten en plichten. De rechten zijn in een demokratie het makkelijkst te omschrijven: vrije meningsuiting, open kansen voor groei en evolutie enz... De plichten zijn heel wat moeilijker samen te vatten, maar eenieder met het hart op de juiste plaats zal erkennen dat de strip, een kunstuiting die door veel jongeren wordt gevolgd, er goed aan zou doen een zekere opvoedkundige waarde te bezitten, zonder dat deze volgens saaie, pedagogische regels en te overduidelijk aanwezig moet zijn.

OPVOEDKUNDIG?

Maar wat is opvoedkundig? Welke waarden moeten worden gepropageerd? En vooral, **wiens** waarden?

Het is heel gemakkelijk de stroom strips die onzinnig geweld en regelrecht sadisme als onderwerp hebben te veroordelen. Elke mens met wat gezond verstand geeft toe dat het uitermate gewelddadige mensbeeld dat in deze strips voorkomt slecht is.

Maar het onderscheid tussen «goed» en «kwaad» wordt moeilijker als in een strip een gevestigd maatschappelijk gegeven, met voor- en tegenstanders, verdedigd wordt.

In «De Mooie Millirem» van Suske en Wiske is dat maatschappelijk gegeven kernenergie. Kernenergie heeft voor- en tegenstanders, en in een demokratie dient dit gerespekteerd. Bedenkelijk wordt het echter wel als een medium, in dit geval de strip, zich leent om op platvloerse manier **reclame** te maken voor kernenergie. En heel bedenkelijk wordt het als jonge lezers, waarop Suske en Wiske zich richt, als het ware **geïndoctrineerd** worden met de voordelen van kernenergie. Want wat zien we? Een woordvoerder van Doel mag in de strip ongegeneerd de kerncentrale van Doel verdedigen. Een millirem, toch een graad van bestraling(!), wordt «mooi» genoemd en lief afgebeeld. Jerom is met de glimlach de snelste «jumper» van het westelijk halfrond (van het oostelijke ook, hé Jerom?) terwijl het hier om een gevaarlijk beroep gaat dat met een ontstellende luchthartigheid beschreven wordt. Deze vraag dringt zich bij het lezen van «De Mooie Millirem» onherroepelijk op: als kernenergie dan toch zo goed en heilzaam is voor onze maatschappij, waarom behoeft het dan deze bijna stuitende vorm van overredingspoging op jongeren?

Nu Studio Vandersteen deze weg is ingeslagen is het, steeds volgens de regels van de demokratie, niet meer dan fair dat het volgende Suske en Wiske-album bijvoorbeeld de verrichtingen van Greenpeace behandelt. Of gaat Jerom als Greenpeacelid die schepen tegenhouden die giftig kernafval in zee willen storten tegen bepaalde belangen in, meneer Vandersteen?

Bob van Laerhoven

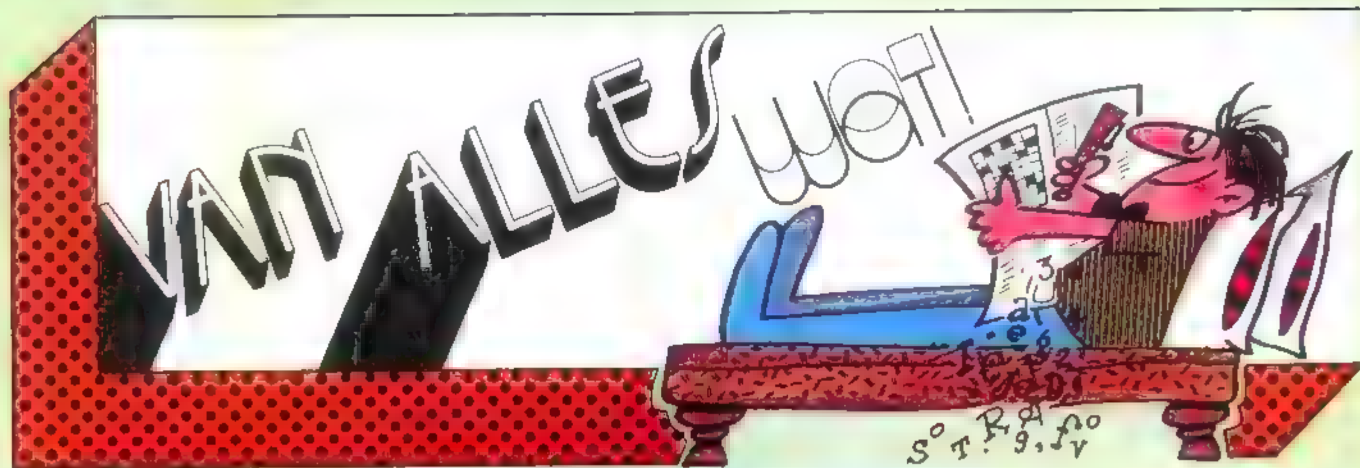

GEWELD EN BLOOT

Samen met mijn zus zijn we het toch overeengekomen dat KUIFJE een zeer goed blad is. Toch zijn er wel enkele kritische punten.

1. Waarom moeten de stripverhalen altijd zo sexueel zijn? Waarom persé (half)blote brouwen en dergelijke (ik verwijs naar **Aria, Ian Kaledine, Roze Bottel...**)
2. Bij verschillende verhalen (**Kapitein Sabel, Ian Kaledine** — alweer — en **Bruce J. Hawker**) krijgen de lezers gewoonweg «walgelijke» beelden te zien. Afgehakte hoofden, opengereten buiken, lijdende mensen en zo meer.

Daarom zou het toch wel tof zijn als de auteurs daar dit jaar (zo mogelijk), maar zeker volgend jaar verandering in zouden brengen. Bij voorbaat dank.

Paul en Marie-Christine Lambert
Edegem

Het probleem van een blad dat een breed publiek bestrijkt... Men kan dit «verloedering» of «realisme» noemen. Als je er een gewoonte van maakt op levende wezens te schieten met revolvers en aanverwant tuig, kan je er donder op zeggen dat er bloed vloeit. Als je nochtans naar een TV-reeks als «The A-Team» kijkt zou je dat niet zeggen... De (weinig originele) vraag kan dan ook gesteld worden welke vorm van «entertainment-geweld» de meest schadelijke is. Er zijn argumenten voor en tegen de beide werkwijzen — voluit tonen en wegmoffelen — en het zou ons al te ver voeren daar hier tot het uiterste op in te gaan. Maar laten we in elk geval proberen niet het kind met het badwater buiten te gooien. We leven tenslotte in het laatste kwart van de 20ste eeuw, niet meer in de *dark ages*, al zou je daar, gezien het hersenloze gekakel van hedendaagse wereldlijke en kerkelijke leiders, soms wel ernstig gaan aan twijfelen.

KLIJSTERLICHT

Rond de Oostvlaamse bende van Jan de Lichte werden evenveel, en gelijkaardige, mythes geweven als rond de Limburgse Bokkenrijders, die trouwens grosso modo in dezelfde tijd aktief waren. Jan de Lichte werd in 1723 geboren in Velzeke. Hij was dus 21 jaar oud toen in 1744 de troepen van Maurits van Saksen, die in dienst van de Fransen vochten, hun tenten opsloegen in zijn geboortedorp. Ze bleven er drie weken en ze lieten een volkomen leeggeplunderd en geruïneerd Velzeke achter... Dergelijke toestanden deden zich in die tijd overal voor in de Zuidelijke Nederlanden, die al rampzalig zwaar getroffen waren door de slechte sociaal-ekonomische toestand (toen al!) en waar een schrijnende armoede heerste. Tegen deze historische achtergrond opereerde — tussen 1744 en 1748, tijdens de periode van de Franse bezetting — de roversbende van Jan de Lichte. In september 1748 werd de bende, die tot dan toe in betrekkelijke rust had kunnen «werken», plots genadeloos hard aangepakt. De grote kopstukken van de bende, waaronder Jan de Lichte zelf, werden op de markt van Aalst terechtgesteld op het rad of aan de galg. Tientallen andere bendeleden werden veroordeeld tot geseling, brandmerking en verbanning.
In de volksoverlevering werd Jan de Lichte al gauw meer dan een gewone misdadiger. Hij werd, zonder twijfel gedeeltelijk terecht, voorgesteld als een slachtoffer van de tijd en de maatschappij waarin hij leefde. Maar de erg christelijke bevolking bleef de moraal hoog in het vaandel voeren. De rovershoofdman bleef een misdadiger, die zich op het schavot met God verzoende. Hiervan stapte vrijdenker Louis Paul Boon resoluut af. Voor hem was Jan de Lichte in de eerste plaats een vrijheidsstrijder, die zijn volk voorging in de opstand tegen de onderdrukker. Het is ook dit standpunt dat Nagel grotendeels lijkt aan te houden in zijn stripversie van Boon's «De bende van Jan de Lichte». Of Boontje gelukkig zou geweest zijn met deze bewerking laten we veiligheidshalve in het midden. We zouden wel een paar randopmerkingen willen plaatsen bij een strip die ons op het eerste zicht wel niet tegenvalt, maar waarvan we toch zeker het vervolg willen zien om echt te weten waar we aan toe zijn. Een eerste opmerking geldt het taalgebruik. Sommigen zullen dat «schilderachtig» vinden, of «volkseigen». Ons doet het denken aan het *schoon vlaamsch* van Ingrid De Vos in Brussels by Night «Gij hebt gij behoeften aan ne goeien borrel, gij». No hard feelings, Ingrid. Het is niet jouw schuld dat je dergelijke «spontane taal» moet spreken. Maar wij worden er niet goed van.
Een tweede randopmerking maken we bij de tekeningen. Het talent van Nagel is beperkt. Dat is geen schande en we zien ook wel de charme van een dergelijke rudimentaire lijnvoering. Maar als het erom gaat de Jan de Lichte uit te beelden die Boon in zijn hoofd had, denken we dat Roel D'Haeze daar véél beter in geslaagd is. Zijn, helaas nog altijd onafgewerkte beeld van Jan de Lichte toont ons een jongensachtige man, tenger, breekbaar, katachtig, sluw, droevig... Nagel tekent een wat oudere, ruwe kerel, breed in de schouders, type ruwe bolster-blanke pit. Het beeld van Roel D'Haeze ontroert. De tekeningen van Nagel wekken geen gevoelens op.

KLIJSTERLICHT
«De bende van Jan de Lichte»-deel 1
Nagel
naar het werk van Louis Paul Boon
Uitg. Arboris

«GENE GOEIE»

Ik lees reeds enkele jaartjes uw stripblad en over het algemeen ben ik er tevreden over.
Maar ik heb het niet bestaan van een brievenrubriek steeds als een gemis aangevoeld.
Ik lees graag reakties op strips of artikels van de lezers individueel, los van het referendum.
Ik zou het dan ook erg jammer vinden moest **Van alles wat** verdwijnen.
Enkele jaren geleden kwam u ook op de proppen met een brievenrubriek. Maar... het was maar een «rubriekskein», want het was geen lang leven beschoren. Toen vond ik uw plan wel minder goed voorbereid als nu. Het leek zomaar iets dat erbij kwam om de lezers tevreden te stellen.
Naar deze keer mikte u recht in de roos. Ik vind **Van alles wat** een fijne rubriek. Die aankondigingen, die wetenswaardigheden, die korte en degelijke besprekingen van nieuwe films, langspeelplaten en stripverhalen. Och, het spreekt mij allemaal aan.
En deze keer past het echt uitstekend in uw blad. Het staat er niet los van. Inte-

MINK DE VILLE

SPORTIN' LIFE

POLYDOR 825 776-1

Live at CBGB verscheen in 1977 en had de pretentie een doorsnee van de New Yorkse new wave te presenteren. Het was een doornsneeplaat, maar ze toonde de wereld tenminste dat New York niet alleen danst op de kastraatstemmen van The Bee Gees. De rythm and blues nummers van Mink De Ville hadden met new wave weinig te maken, maar ironisch genoeg kregen Willy De Ville en zijn begeleidingsgroep als eersten een platenkontrakt en een reisje naar Londen aangeboden. Het leverde hem zelfs de hit **Spanish Stroll** op. Alleen The Shirts zouden na hem de poorten van de new wave-club CBGB opentrekken en eventjes de wijde wereld intrekken, al had dat bij hen meer te maken met het gebroken tandje van hun zangeres Annie Golden en haar geloofwaardige naiviteit in de film **Hair**.
Willy De Ville werd dus in Europa binnengehaald als kultheld en dat is hij eigenlijk altijd gebleven. Optredens op Torhout/Werchter en de gelouterde LP's **Le Chat Bleu** en **Coup De Grace** konden die bescheiden status niet doorbreken. Bovendien is het vlees zwak en de stad gevaarlijk. Chicano's weten zich best te vermaken. Elke «night on the town» moet Willy De Ville een week nader bij «the final elbow» gebracht hebben, het bracht hem in elk geval niet dichter bij een algemene en een gefortuneerde erkenning. Maar zelfs popsterren hebben recht op engelbewaarders en die van Willy De Ville heet nu Lisa. De «smaile» staat dus nog altijd overeind. Hij kieperde zijn vaste De Ville-band buiten en zocht naar een oorspronkelijk geluid. Met **Sportin' Life** heeft hij dat niet gevonden. Overigens is die vernieuwing voor Willy De Ville een haast onmogelijke opgave, want de vorige albums toonden al aan dat 's mans mogelijkheden beperkt zijn. Maar *«in die Beschränkung zeigt sich der Meister»*. Willy De Ville produceerde zelf **Sportin' Life** en wist deze plaat dan ook volledig naar zijn hand te zetten. De LP is daarom het meest koherente en kompetente Mink De Villeprodukt tot heden.
De emotionele betrokkenheid in de liefdesbelijdenis voor Lisa — **I must be dreaming** — of in zijn afkickrelaas — **Slip Away** — wordt dan ook geschraagd door een mid tempo ritme. Van het slag dat majonaise doet mislukken en uien doet wenen. Ruwe bolster/blanke pit-rock. Die lijn wordt doorgetrokken met de farces **Little by little**, een Fats Domino/Jerry Lee Lewis-nabootsing of **Italian Shoes**, de glimmende gladdige single. Het blijft echter de stad met zijn fast food/fast living mentaliteit die ademt doorheen Willy De Villes songs. Soms ontwakend energiek **In the heart of the city**, soms stil avondlijk zoals in **Something Beautiful Dying**, maar altijd mistroostig, klagerig nooit gelukkig.

Ronald Grossey

gendeel. De lezer wordt erbij betrokken.
Het is dan ook spijtig dat reacties van de lezers uitblijven.
Maar ja, wie ben ik? Aan mij heb je in feite ook «gene goeie». Het is pas nu dat ik in mijn pen kruip. Misschien is het al te laat. Waarom ik zo gauw niet schrijf? Gewoon... Omdat ik tevreden ben.
Misschien is dat bij de andere lezers ook zo.

Wim Van Acker
Zele

Het is nog niet te laat, Wim, nog bijlange niet. En voor ons ben je vanaf nu wel «ne goeie»!

SPORT

Ik vind jullie weekblad erg goed. Mijn favoriete strips zijn **Thorgal**, **De Brokkenmakers** en **De Koene Ridder**. **Verhalen en legenden** vind ik ook goed. Nu nog enkele vraagjes.
Wanneer komt er nog eens een verhaal van **De Koene Ridder**? Ik zoek al een paar maanden naar een poster van **Dommel**. Zouden jullie me dat niet kunnen bezorgen? Waarom maken jullie nooit een reportage over sport, zoals voetballen, wielrennen of atletiek?
Jullie boeken vind ik nergens. **De Brokkenmakers** heb ik nog nooit in onze stripwinkel zien liggen. Hoe kan dat?
Verder nog veel sukses met jullie weekblad.

Tom en Roel Bruylandt
Geraardsbergen

Over De Koene Ridder **hebben we voorlopig geen nieuws. Een poster van** Dommel **is onderweg. Sportbijdragen bleken onze lezers slechts in zeer beperkte mate te interesseren. De albums van De**

STRIP TOP X

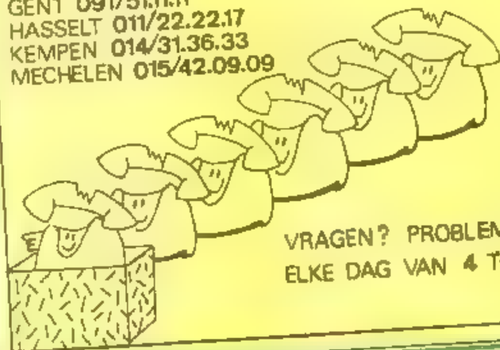
Plaats	Titel	Held	Auteur(s)	Uitgeverij	Vorige week
1	De kathedraal	Tristan	Pleyers/Martin	Casterman	(- -)
2.	De roos van het bloed	Canardo	Sokal	Casterman	(-)
3.	De doder van Eriban	Storm	Lawrence/Lodewijk	Oberon	(1)
4.	Stripstewardess	Nathalie	—	Blue Circle	(3)
5.	De benedenwereld	John Difool	Moebius/Jodorowsky	Oberon	(4)
6.	Angst op de Amsterdam	Suske en Wiske	Studio Vandersteen	Standaard	(—)
7	Eva	—	Comes	Casterman	(—)
8.	Het rompkind	—	Arno/Jodorowsky	Oberon	(—)
9.	Het kanon van Kra	Yoko Tsuno	Leloup	Dupuis	(2)
10.	Alarm in Afrika	Condor	Rousseau/Autheman	Dargaud	(6)
11	The Popcorn Brothers	Archie Cash	Malik/Brouyère/Teeseling	Dupuis	(—)
12	Shan Pacha	Ian Kaledine	Ferry/Vernal	Lombard	(11)

Deze rubriek komt tot stand dank zij de vriendelijke medewerking van gespecialiseerde boekhandels in Vlaanderen en Nederland.

SNUFFELPAAL

Wie graag wil weten hoe het toch mogelijk is dat de oren van **Mickey Mouse** en de pofbroek van **Kuifje** altijd zo keurig in vorm blijven moet zich in augustus Titanic 10 aanschaffen. Daarin wordt op een parodiërende manier de lichaamsbouw van bepaalde stripfiguren in beeld gebracht.

Overigens gaat **Titanic** zeker door tot het einde van dit jaar. Helemaal uit de kosten komen is er nog niet bij, maar de vooruitzichten zijn niet ongunstig.

Brokkenmakers **moeten** normaal gesproken overal verkrijgbaar zijn. Doe even navraag bij je striphandelaar.

ANDREAS

Het is nu al ik-weet-niet-hoe-lang geleden dat we voor het laatst iets van Andreas hebben gehoord. **De grot der herinnering** is nog slechts een (aangename) herinnering. Staat er alweer iets nieuws van hem op stapel, of moet ik de GDH nóg 10 keer herlezen?
Verder wil ik nog even meedelen dat ik dagelijks bleker en triester word omdat ik mijn regelmatige doses **Thorgal, Pokervrouw** en **Jugurtha** mis. Natuurlijk hangt genezing en volledig herstel alleen van jullie af, maar ik dring niet aan en laat de rest aan jullie beleefdheid en aangeboren goedheid over.
En, o ja, ik wou ook nog even zeggen dat jullie volgens mij prima werk verrichten. Houen zo!

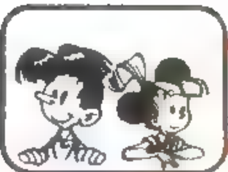
Marja Bos
Haren

Nog even de tanden op mekaar, Marja. Aan Thorgal, Jugurtha en Pokervrouw wordt hard gewerkt. Van Andreas hebben we, helaas, voorlopig geen nieuws. Maar geen paniek! Het zou ons verbazen als hij niet binnenkort met een of ander sensationeel projekt voor de pinnen kwam.

TOT VOLGENDE WEEK!

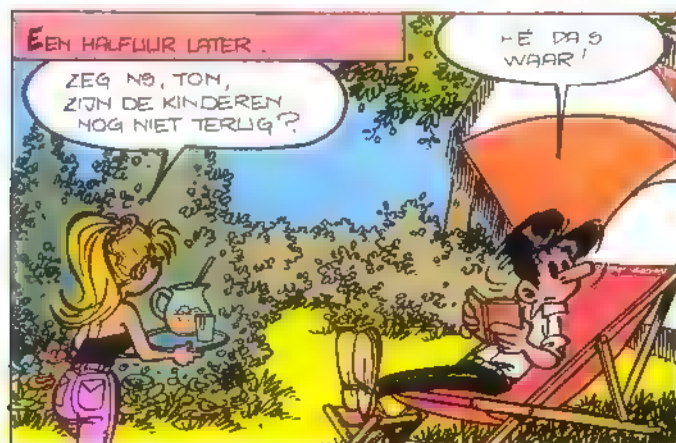

«VAN ALLES WAT», VOOR EN DOOR DE LEZERS, KAN JE BEREIKEN OP DE
P.-H. SPAAKLAAN 1-11
1070 BRUSSEL
(voor België)
POSTBUS 77
2040 AB ZANDVOORT
(voor Nederland)

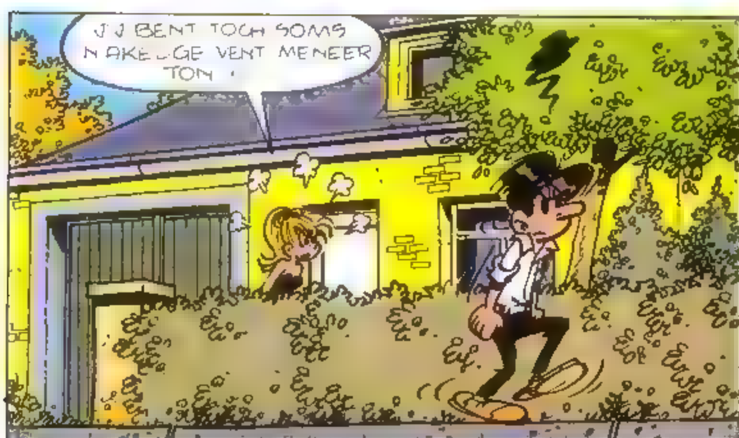
TON en TINNEKE

SAMENVATTING: De vlieger van de neefjes is een verlaten huis ingedoken. In het huis vonden ze niet hun vlieger, maar wel iemand die hen opwacht.

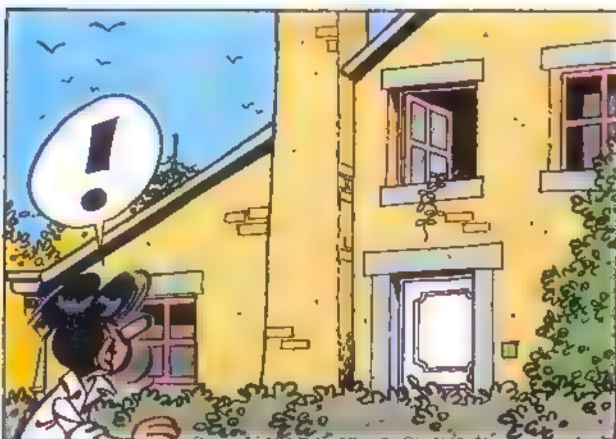

SLA OM

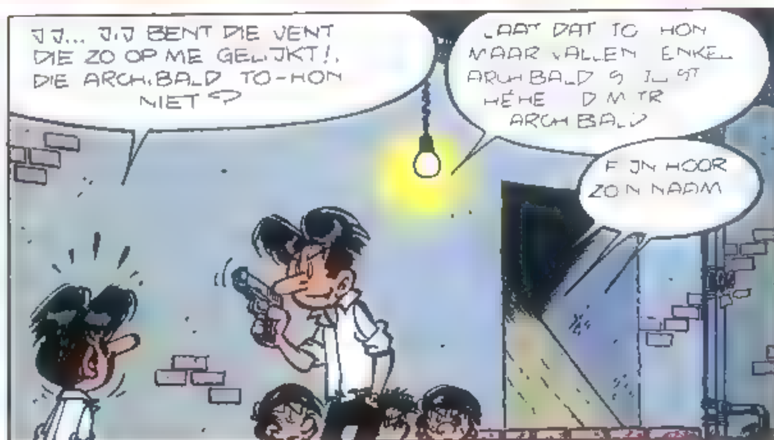

TON en TINNEKE

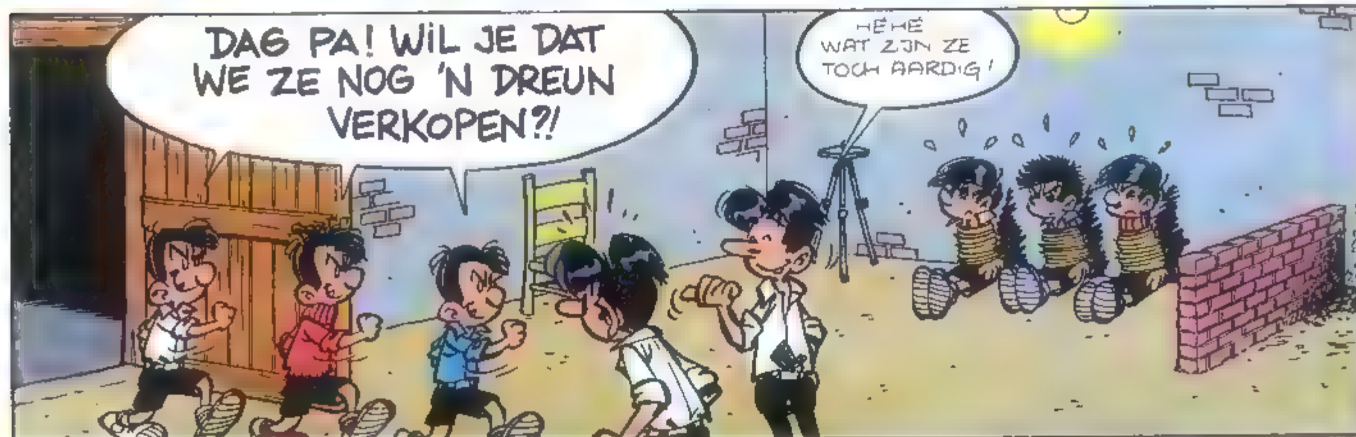

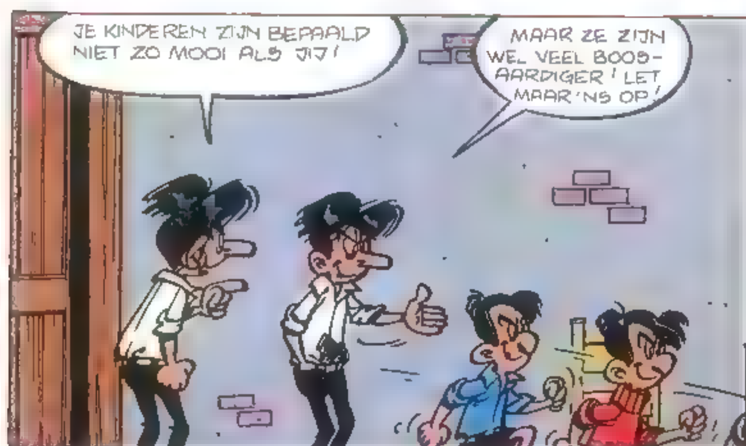

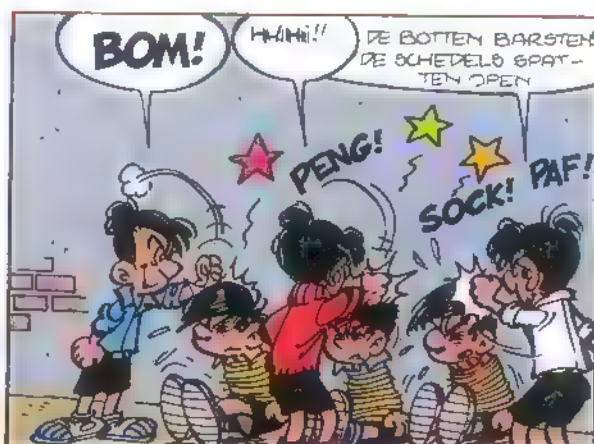

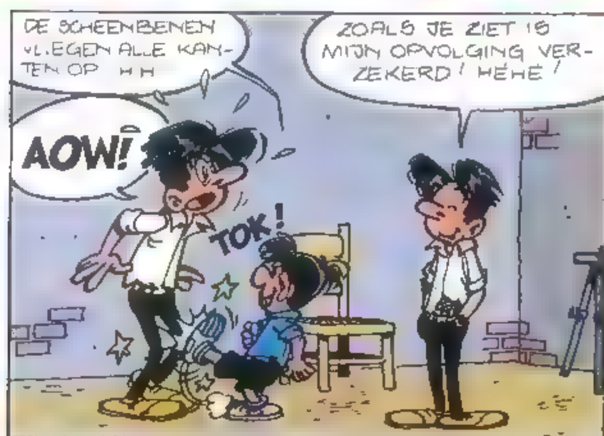

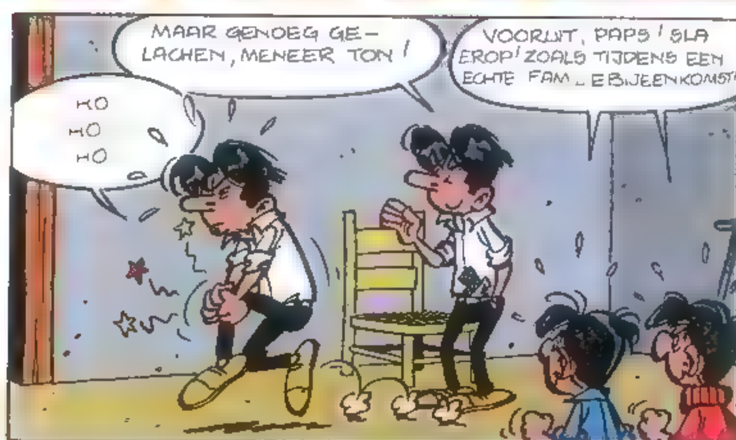

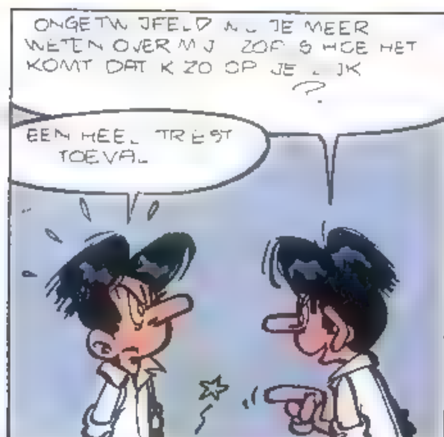

JE KINDEREN ZIJN BEPAALD NIET ZO MOOI ALS JIJ!
MAAR ZE ZIJN WEL VEEL BOOS-AARDIGER! LET MAAR 'NS OP!

BOM!
HIHIHI!!
DE BOTTEN BARSTEN! DE SCHEDELS SPATTEN OPEN
PENG!
SOCK!
PAF!

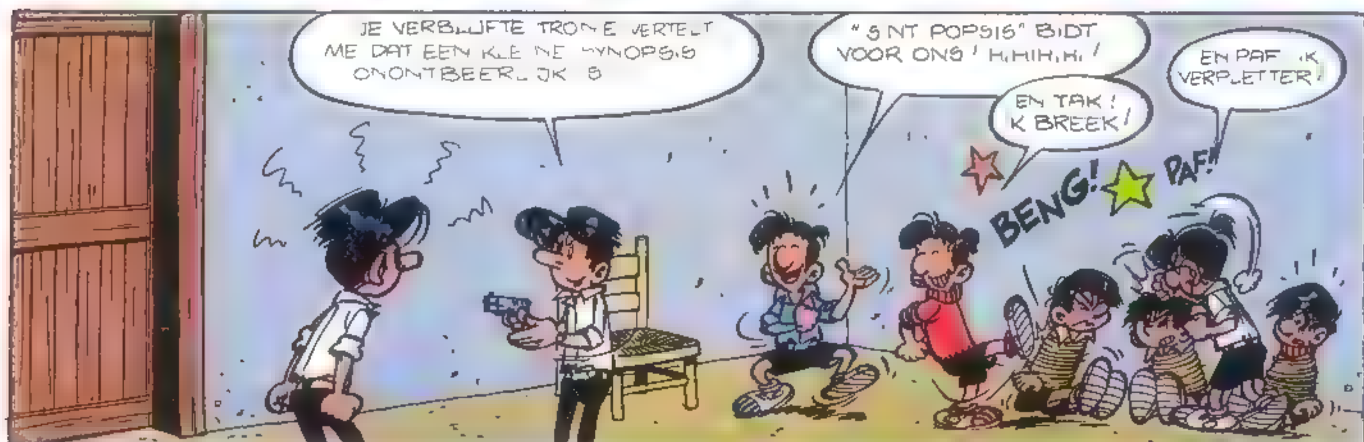

DE SCHEENBENEN VLIEGEN ALLE KANTEN OP HH
AOW!
ZOALS JE ZIET IS MIJN OPVOLGING VERZEKERD! HEHE!
TOK!

HO HO HO
MAAR GENOEG GELACHEN, MENEER TON!
VOORUIT, PAPS! SLA EROP! ZOALS TIJDENS EEN ECHTE FAM LEBIJEENKOMST!

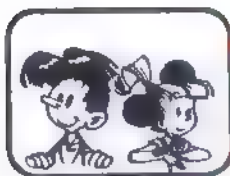

ONGETW JFELD W L JE MEER WETEN OVER M J ZOF S HOE HET KOMT DAT K ZO OP JE L JK?
EEN HEEL TR EST TOEVAL

MIJN BESTE TON!
HET IS GEEN COINCIDENTIE, MENEER!
22

N ET ZO BEKAKT PRATEN PAPS WE SNAPPEN ER GEEN B ET VAN
JEP! WAT S EEN "COLA-C DENTIE"?

JE VERBLUFTE TRON E VERTELT ME DAT EEN KLE NE SYNOPSIS ONONTBEERL JK S
"S NT POPSIS" BIDT VOOR ONS! HIHIHIHI!
EN TAK! K BREEK!
EN PAF K VERPLETTER!
BENG!
PAF!

SLA OM

TON en TINNEKE

OM VAN TE SNOEPEN! MIJN EERSTE ALBUM: "GEINIGE, GAVE GRAPPEN EN GROLLEN"

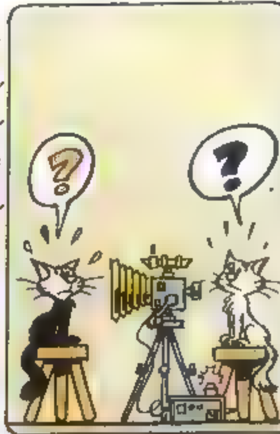

wordt vervolgd

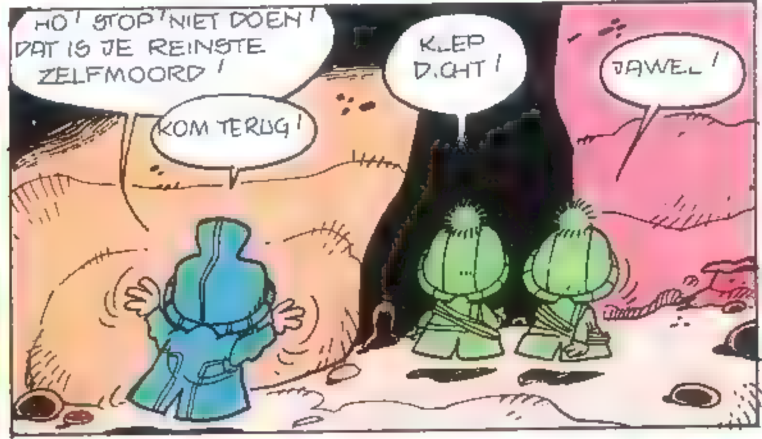

Meneer Edouard

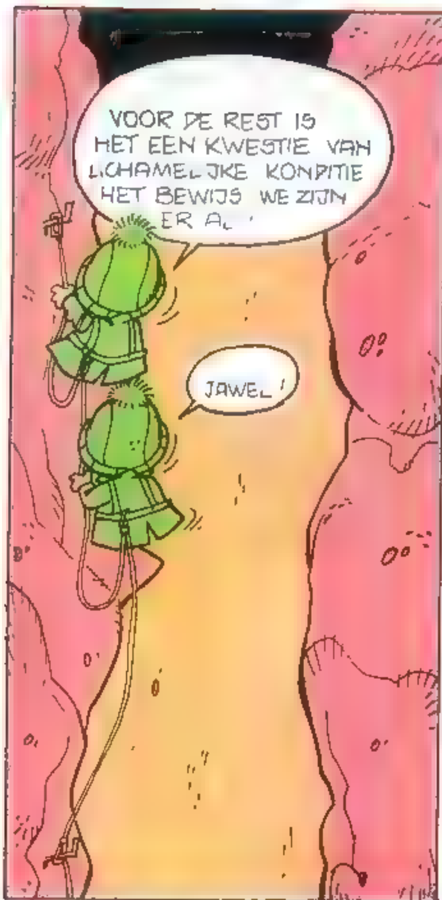

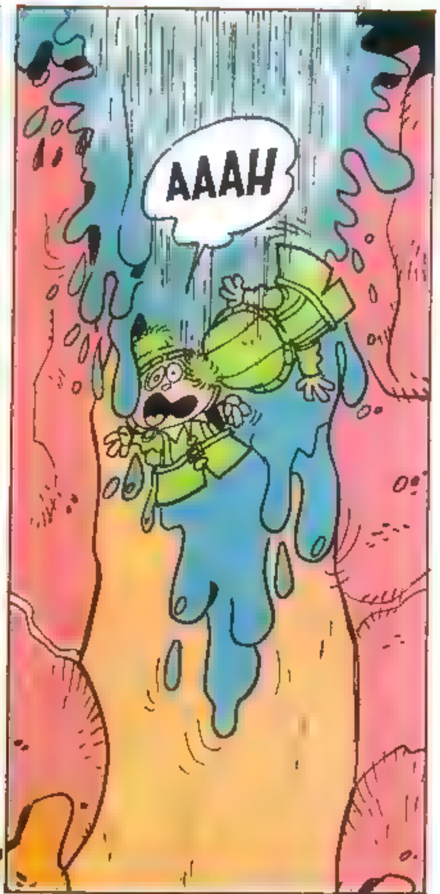

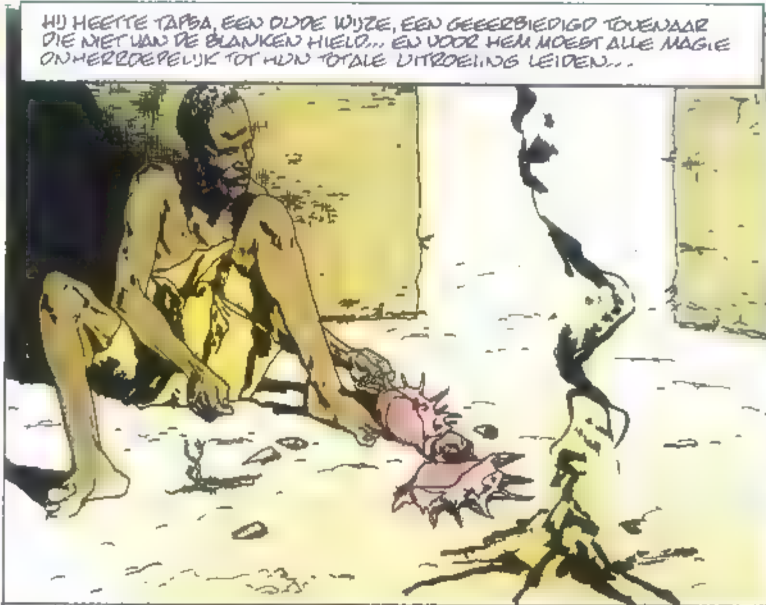

IDÉE: ERNST - DIDGÉ 85

Einde

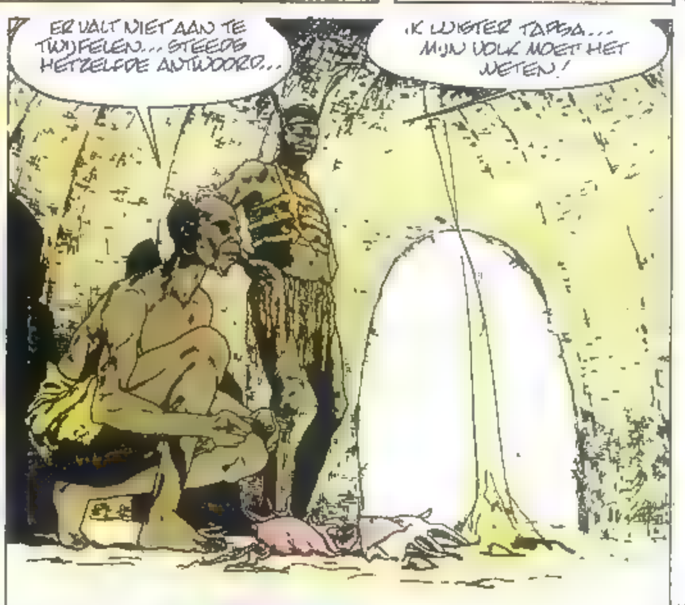
DE CEUKELAIRE
DUFAUX

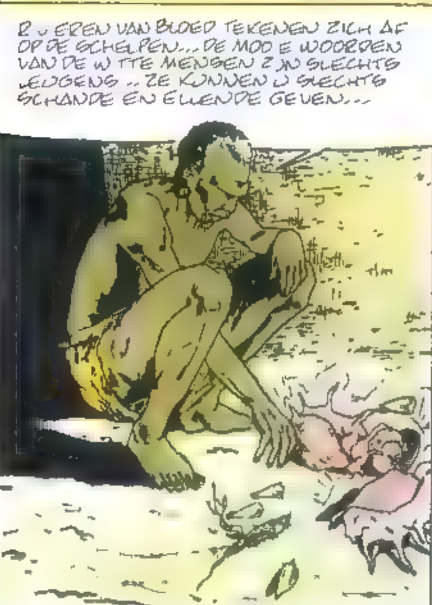

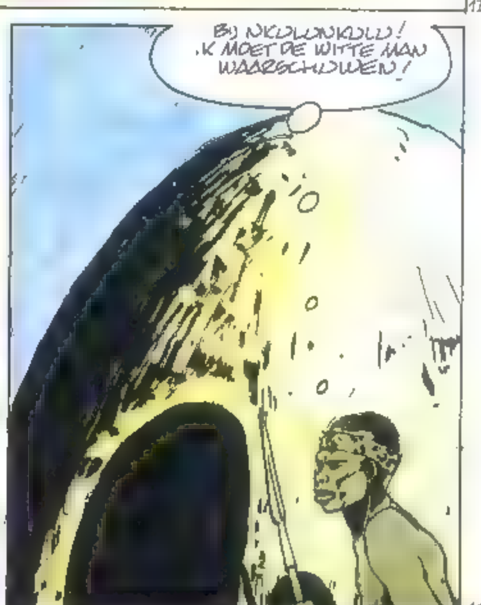

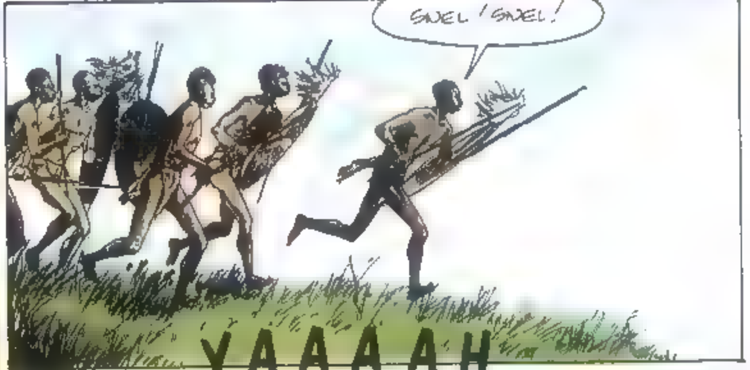
SLA OM

DE SCHELPEN VAN DE DOOD

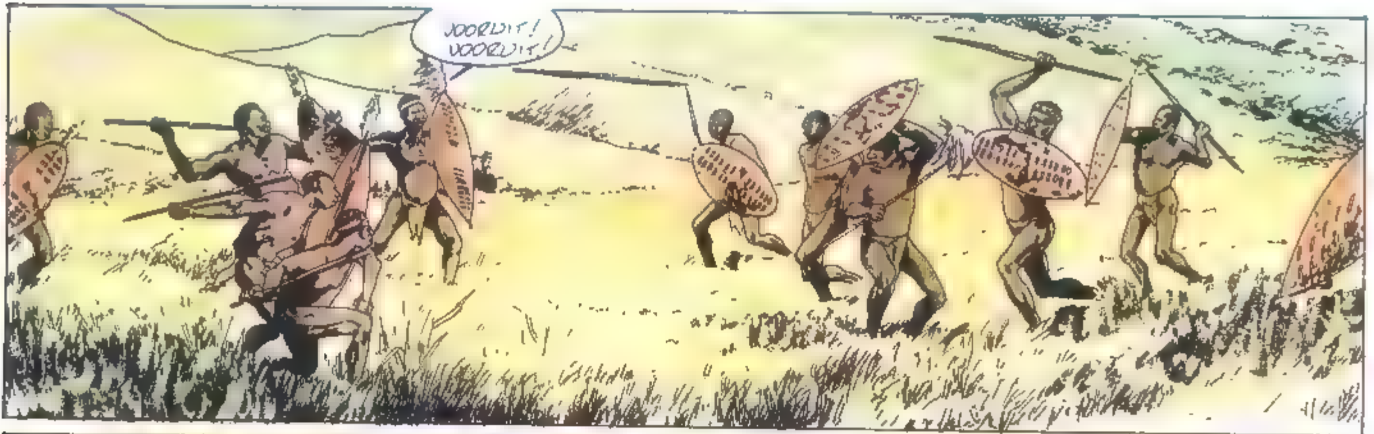

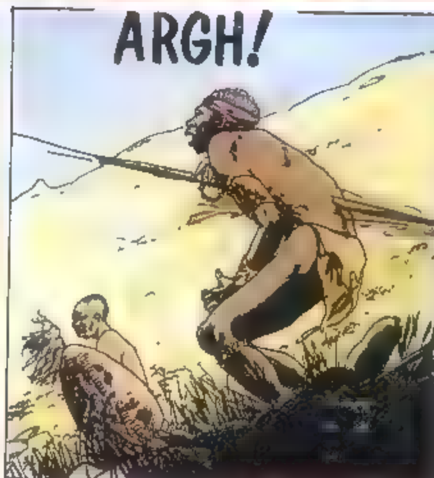

VOORUIT!
VOORUIT!

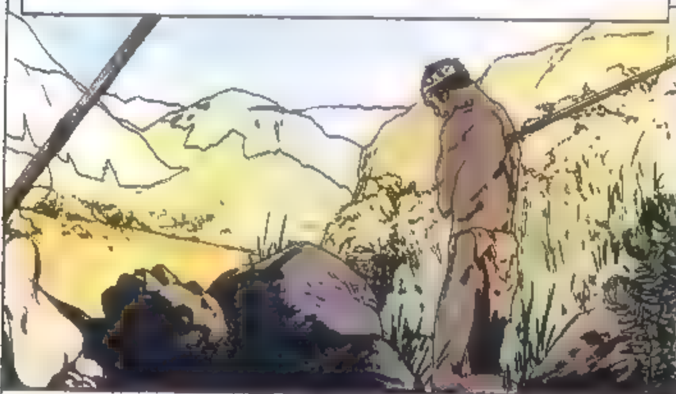

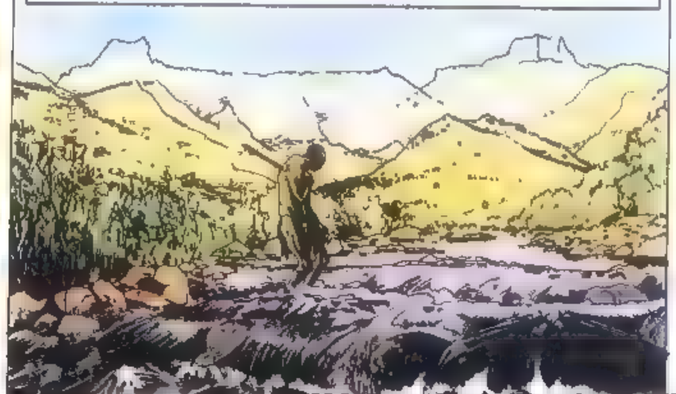
3A

HELP ME TERG.

ARGH!

AH!

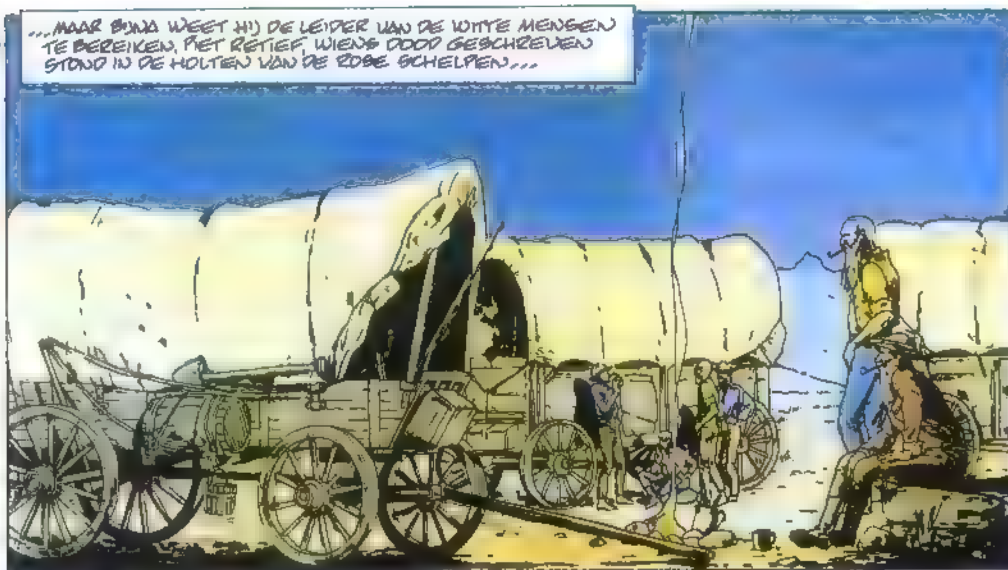

... EN HOEWEL NKULUNKULU ZICH NAUWELIJKS BEKOMMERT OM HET LOT VAN DE MENSEN, GUNT HIJ DITMAAL CETAYO NOG EEN ZUCHTJE LEVENSADEM... EEN ZUCHTJE MAAR...

CETAYO VERHEFT ZICH EN LOOPT VERDER... DE LANS IN ZIJN LIJF BEWEEGT ONOPHOUDELIJK...

3B

SLA OM

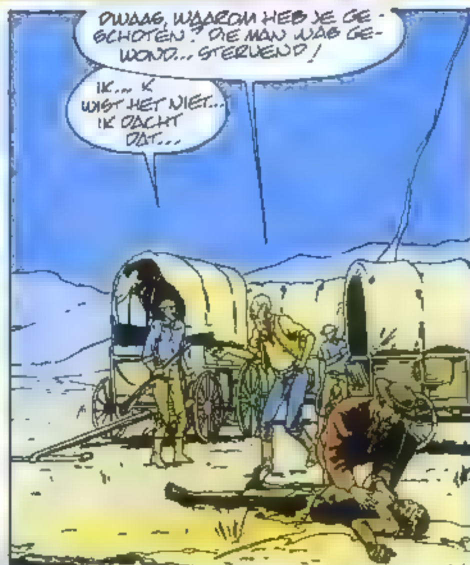
DE SCHELPEN VAN DE DOOD

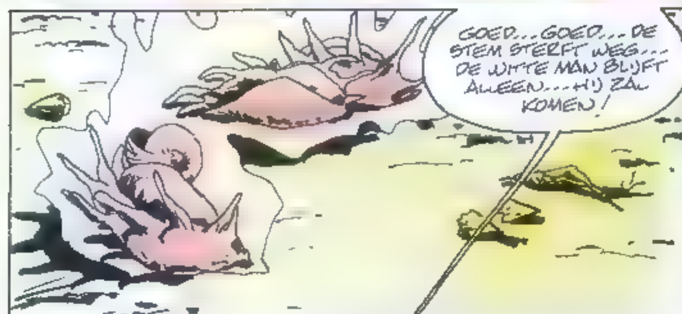

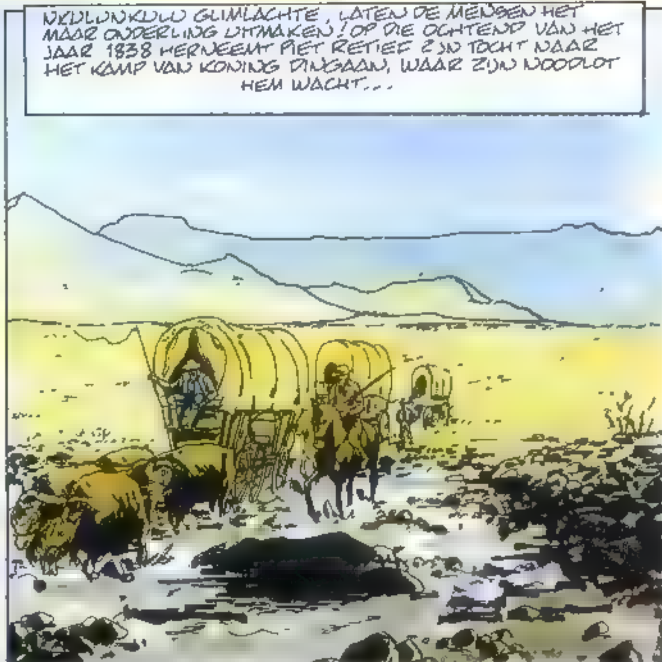

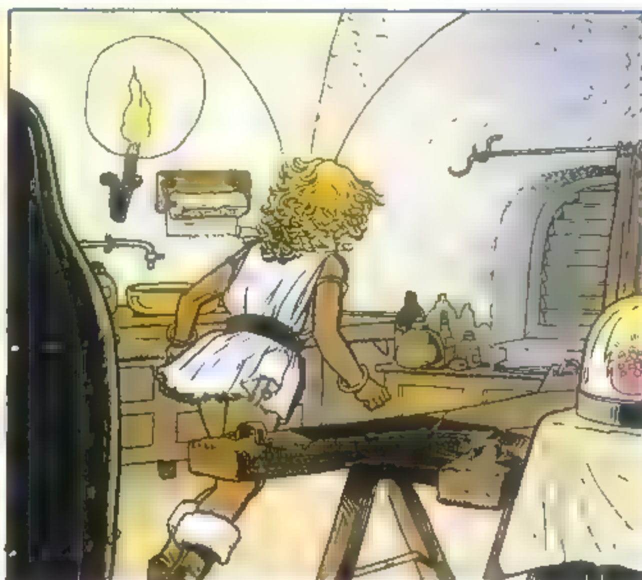

Einde

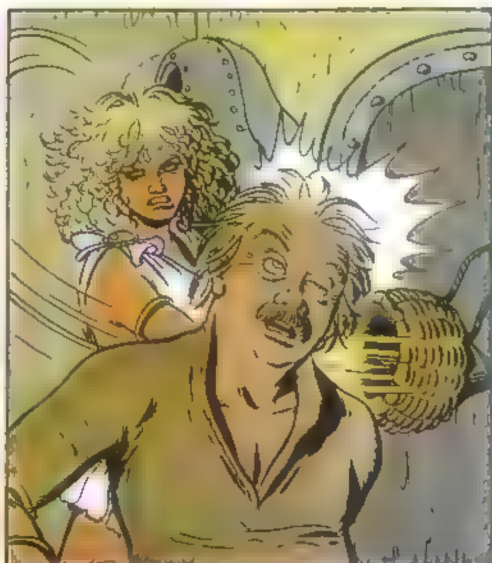

ARIA

SAMENVATTING: Aria wordt gevangen genomen als ze het domein verlaat en zal «versierd» worden met edelstenen. Yôg wordt teruggevonden in de voordeur van een notabele

SLA OM

ARIA

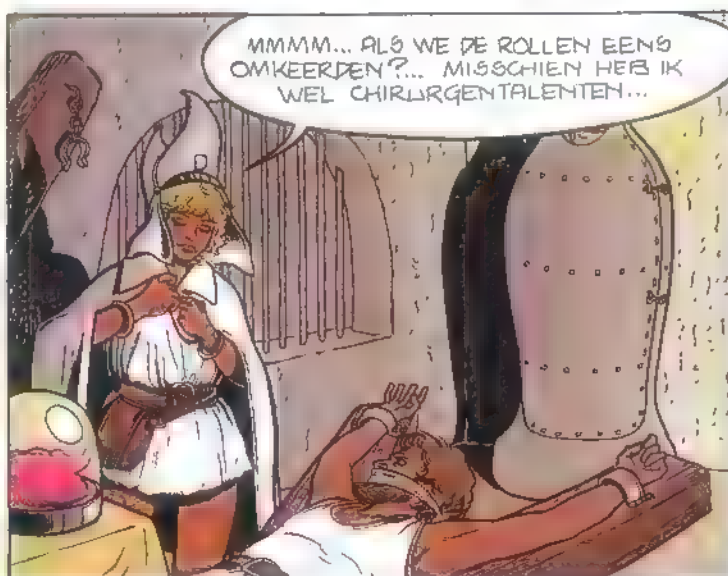
M. WEYLAND

GOED... DAN NIET. JE GEZICHT IS TE AFSTOTELIJK OM JUWELEN TE DRAGEN... EN HET ZIJNE OOK!

AL KLAAR?

NAAR DE HERBERG! ZOUDEN MIJN MAKERS AL WEG ZIJN? DAN HAAL IK ZE ZONDER MOEITE IN... EVEN EEN GEDAANTEVERWISSELING ONDERWEG...

!
ZIJ !?

WE ZULLEN HAAR VINDEN!

VOOR DE RECHTBANK ZULLEN WE ONZE ONSCHULD BEWIJZEN!
VOOR DE RECHTBANK KRIJGEN JULLIE DE TOREN DES DOODS, STUK VOOR STUK... EN DIE MEID DIE BIJ JULLIE WAS OOK!

SLA OM

ARIA

IK WACHT OP JULLIE MET HET VIJFDE DEEL VAN MIJN AVONTUREN "DE TRANEN VAN DE GODIN"...

wordt vervolgd

Het weekblad Kuifje moet verkocht worden tegen de verplichte prijs. Het mag niet in een leesmap, noch in huur gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend. Tekeningen en manuskripten — niet door ons gevraagd — worden niet teruggezonden.

DE LOMBARD UITGAVEN
P.-H- Spaaklaan 1-11, 1070 Brussel — Prk. 000-0190916-20
Uitgever: Raymond LEBLANC, Is. Gerardlaan 9 - 1160 Brussel
Directeur: Guy LEBLANC
Redactie: J.-L. VERNAL, M. VAN OPPEN
Fotogravure: DE SCHUTTER N.V.
Offsetdruk: DE BIEVRE, p.v.b.a. - Brasschaat

Advertenties voor België: Tel.: 02/522.56.00

ABONNEMENT	BELGIE	BUITENLAND	
Geldt niet voor Nederland		+ verzending	TOTAAL
3 maanden (+ extra-nummer)	600 BF	—	—
6 maanden (+ 2 extra-nummers)	1.180 BF	645 BF	1.625 BF
1 jaar (+ 4 GRATIS extra-nummers)	2.150 BF	1.290 BF	3.440 BF
2 jaar (+ 8 GRATIS extra-nummers)	4.250 BF	2.580 BF	6.830 BF

KUIFJE-NEDERLAND
Lombard Uitgaven Nederland
Postbus 77, 2040 AB Zandvoort
Telefoon 02507-19444

ABONNEMENTSOPGAVE/KLACHTEN
P.V.O.-abonnementen service
Postbus 77, 5126 ZH Gilze Telefoon 01615-5920 / tst. 218
Abonnementsprijs: 1/2 jaar: fl. 56.50
1 jaar: fl. 117
Adreswijziging: **4 weken** van te voren **schriftelijke** opgave via wikkel rond KUIFJE
Annuleringen: opzegging **4 weken** vóór het einde van de abonnementstermijn **schriftelijk** opgeven

ADVERTENTIES
Special Media b.v.
Postbus 3300, 1001 CA Amsterdam
Telefoon: 020-222 366

VOLGENDE WEEK

EEN SPECIAAL

« **SPELLETJES** »
NUMMER

+

« DE KRATER VAN DE VLIEGENDE DOOD »

een reuze volledig verhaal van

« DRAKEN EN KERKERS »

EEN KNIPOOGJE
van ernst

TOURIST BOARD

405